

Slovenska izdaja

Informacije in objave

Zvezek 58
28. april 2015

Vsebina

I Resolucije, priporočila in mnenja

RESOLUCIJE

Odbor regij

110. plenarno zasedanje 11. – 13. februarja 2015

2015/C 140/01 Resolucija o delovnem programu Evropske komisije za leto 2015. 1

MNENJA

Odbor regij

110. plenarno zasedanje 11. – 13. februarja 2015

2015/C 140/02 Mnenje Evropskega odbora regij – Čezatlantsko partnerstvo za trgovino in naložbe (TTIP) 7

2015/C 140/03 Mnenje Evropskega odbora regij – Razširitev zaščite geografskih označb Evropske unije na nekmetijske proizvode 13

2015/C 140/04 Mnenje Evropskega odbora regij – Strateški okvir EU za varnost in zdravje pri delu za obdobje 2014–2020 16

2015/C 140/05 Mnenje Evropskega odbora regij – Zeleni akcijski načrt za MSP in pobuda za zeleno zaposlovanje. . . 22

2015/C 140/06 Mnenje Evropskega odbora regij – Smernice o ukrepih za povezovanje evropskih strukturnih in investicijskih skladov z dobrim gospodarskim upravljanjem 28

2015/C 140/07 Mnenje Evropskega odbora regij – Lokalne in regionalne oblasti ter varstvo pravne države in temeljnih pravic na več ravneh v EU 32

III *Pripravljalni akti*

ODBOR REGIJ

2015/C 140/08	Mnenje Evropskega odbora regij – Na poti h krožnemu gospodarstvu: pregled zakonodaje EU o odpadkih	37
2015/C 140/09	Mnenje Evropskega odbora regij – Interoperabilnost kot sredstvo za posodobitev javnega sektorja . . .	47

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

RESOLUCIJE

ODBOR REGIJ

110. PLENARNO ZASEDANJE 11. – 13. FEBRUARJA 2015

Resolucija o delovnem programu Evropske komisije za leto 2015

(2015/C 140/01)

EVROPSKI ODBOR REGIJ

ob upoštevanju sporočila Evropske komisije Delovni program Komisije za leto 2015 in sporazuma o sodelovanju med OR in Evropsko komisijo:

1. pozdravlja odločenost Komisije, da se približa državljanom EU in okrepi njihovo zaupanje v EU; poudarja vlogo, ki jo lahko imajo pri tem evropska mesta in regije;
2. se strinja s poudarkom, ki ga Komisija v delovnem programu posveča načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti, pri tem pa želi spomniti, da OR nadzira spoštovanje subsidiarnosti s ciljem zagotoviti, da dodana vrednost zakonodajnega ukrepanja EU temelji na bolj integriranem političnem pristopu, tj. povezovanju med različnimi področji; poziva k sistematičnim ocenam teritorialnega učinka vseh novih pobud EU, vključno s programom ustreznosti in uspešnosti predpisov;
3. znova izraža pripravljenost sodelovati v celotnem zakonodajnem ciklu na področjih, na katerih lahko s svojimi izkušnjami in znanjem da svoj prispevek, ter Komisijo poziva, naj se z njim posvetuje pri predlogih, ki se med zakonodajnim postopkom občutno spremenijo;
4. se zavzema za medinstitucionalno zaveznitvo za posodobitev in dokončanje infrastrukture v Evropski uniji, pri čemer je treba poudariti, da je izredno pomembno odpraviti ozka grla ter ustvariti manjkajoče povezave med vozlišči in omrežji, pa tudi čezmejne odseke, saj sta po njegovem mnenju povezljivost in dostopnost vseh regij z vidika prometa, energije, telekomunikacij ter digitalne infrastrukture in storitev ključni za razvoj evropskega ozemlja in solidarnost;
5. spodbuja Komisijo, naj odpravi vrzeli na evropskem enotnem trgu, ki še obstajajo, in posebno pozornost posveti obmejnim regijam; zato jo poziva, naj razvije skupne pobude, ki bi se izvajale s podporo platforme (OR) evropskih združenj za teritorialno sodelovanje (EZTS). Prav tako je treba v skladu z določbami PDEU posebno pozornost nameniti regijam, ki so hudo in stalno prizadete zaradi neugodnih demografskih razmer;
6. v zvezi s tem Evropsko komisijo poziva, naj v svojih pobudah upošteva poseben položaj najbolj oddaljenih regij, ki imajo posebne značilnosti in potrebujejo prilagojeno zakonodajo, kar je jasno opredeljeno v členu 349 PDEU, da bi omogočili njihovo polno vključitev v evropski enotni trg;

7. izraža zadovoljstvo s pripravljenostjo Komisije, da počaka na mnenje sozakonodajalcev, preden umakne zakonodajne predloge, naštete v Prilogi II delovnega programa, in pričakuje, da mu bo dana podobna priložnost; poziva Komisijo, naj ne umakne predloga o krožnem gospodarstvu, in meni, da je treba čim hitreje revidirati sedanje predpise o odpadkih;
8. podpira prizadevanja Komisije za zmanjšanje obremenitve s predpisi, da bi tako spodbudili naložbe, rast in nova delovna mesta, vendar pa to ne sme ogroziti visoke ravni socialnega, zdravstvenega in okoljskega varstva v Evropi ter potrošniške izbire; poziva, da se OR povabi k sodelovanju v delovnih skupinah o poenostavitvi evropske zakonodaje, saj so v številnih primerih regionalne in lokalne oblasti tiste, ki izvajajo zakonodajo EU;
9. obžaluje, ker delovni program ne omenja posebnih pobud s področja kohezijske politike, razvoja podeželja, turizma in okolja; zlasti obžaluje, ker ni novih pobud glede agende urbanih območij, makroregionalnih strategij, teritorialne kohezije in demografskih izzivov; poziva Komisijo, naj sodeluje z OR pri razvoju pobud na teh področjih;

Delovna mesta, rast in naložbe

10. se seznanja z Evropskim skladom za strateške naložbe (EFSI), katerega cilj je v naslednjih treh letih mobilizirati za 315 milijard EUR dodatnih naložb za strateška področja;
11. poudarja, da naložbeni načrt za Evropo in EFSI dopolnjujeta kohezijsko politiko in da bodo močne sinergije med novim EFSI in operativnimi programi evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladov ESI) ključne za zagotovitev skladnosti med naložbenimi projekti ter regionalnimi in lokalnimi razvojnimi strategijami; priporoča ustrezno vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti v proces izbiranja projektov, pa tudi organizacijo forumov za decentralizirane naložbe;
12. izraža zadovoljstvo, da je Komisija v sporočilu glede načina uporabe možnosti za prilagoditve, ki jih predvideva Pakt za stabilnost in rast, povzela poziv OR, da pravila Pakta za stabilnost in rast ne veljajo za nacionalno sofinanciranje projektov, ki se financirajo iz EFSI in skladov ESI. OR je prepričan, da bo širša uporaba „naložbene klavzule“ v veliki meri pomagala odstraniti ovire vnovičnemu zagonu naložb, ki bodo spodbudile rast;
13. je zaskrbljen zaradi krize s plačili v zvezi s proračunom EU, ki ji ni konca, in čedalje večjega deleža neporavnanih računov. Zato pričakuje, da bo Evropska komisija naglo predstavila načrt za odpravo zaostanka pri plačevanju računov, kakor je obljubila v okviru institucionalnega dogovora o proračunskem postopku za leto 2014. Revizija večletnega finančnega okvira bi morala v drugi fazi biti priložnost za strukturno rešitev, da se prepreči preoblikovanje množice neporavnanih računov v strukturni dolg EU. Revizija bi morala vključevati tudi reformo sistema lastnih virov EU, da se zmanjša ranljivost financ EU zaradi nacionalnih sporov in za uskladitev z vmesnim pregledom strategije Evropa 2020;
14. v okviru vmesnega pregleda strategije Evropa 2020 predlaga, da se v makroekonomsko preglednico vključi kazalnik glede obsega naložb;
15. poziva Komisijo, naj oceni učinek, ki ga bodo imela nova pravila evropskega nadzornega organa (2010) na zmoglosti lokalnih in regionalnih oblasti za naložbe;
16. je zadovoljen, da se je Komisija osredotočila na boj proti brezposelnosti, in poudarja, da so na tem področju potrebni odločni ukrepi, pri katerih morajo tesno sodelovati lokalne in regionalne oblasti in njihova združenja; čestita Evropski komisiji za predlog, ki ga je predstavila 4. februarja 2015, da leta 2015 nameni 1 milijardo EUR za korenito povečanje predhodnega financiranja, ki ga države članice prejmejo v okviru pobude za zaposlovanje mladih, in jo poziva, naj z OR in teritorialnimi združenji organizira strukturiran dialog za skupno oceno o tem, kako bi lahko evropski program jamstva za mlade bolje uresničevali na terenu;
17. poziva Komisijo in države članice, naj revidirani strategiji Evropa 2020 dodajo teritorialno razsežnost, evropski semester pa uskladijo z njenimi dolgoročnimi cilji; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo v reviziji procesov ekonomskega upravljanja, vključno z evropskim semestrom, sodelovale podnacionalne ravni upravljanja; meni, da je učinkovita raba virov ključni element strategije Evropa 2020 pri doseganju trajnostne rasti, ter poziva Komisijo in države članice, naj uvedejo krovni cilj glede produktivnosti virov;

18. obžaluje predstavitev vmesnega pregleda strategije Evropa 2020, ki naj bi ga Evropska komisija objavila februarja 2015; poziva Komisijo, naj predloge za pregled strategije objavi čim prej;

Enotni digitalni trg

19. poudarja, kako pomembno je dokončati enotni digitalni trg, da bi se povečala konkurenčnost regionalnega poslovnega sistema, med drugim na podlagi spodbujanja vlaganja v informacijske in komunikacijske tehnologije; poudarja, da je treba nujno premostiti digitalni razkorak med mestnimi in podeželskimi območji v Evropi, razviti nove, zaupanja vredne in vsem dostopne javne e-storitve in e-upravo ter udejanjiti ukrepe za večjo digitalno pismenost državljanov in pobude, v katerih so predvideni potrebni instrumenti za pomoč pri reševanju težav zaradi demografskih izzivov, s katerimi se spoprijemajo nekatera ozemlja v evropskih regijah; predlaga, da se izvajanje digitalne agende izboljša z občutnejšo teritorialno razsežnostjo letnega digitalnega foruma;

Energijska unija, politika na področju podnebnih sprememb in okolja

20. izraža zadovoljstvo s predlaganim strateškim okvirom za energijsko unijo in se zavzema za to, da bi nova strategija temeljila na realističnih lokalnih in regionalnih rešitvah glede energije, blažitve podnebnih sprememb in prilagajanja nanje ter trajnostnega razvoja; Komisijo poziva, naj se tesneje poveže z OR, ko gre za ključne vidike, ki so v lokalnem in regionalnem interesu, na področju energetske varnosti, energije iz obnovljivih virov, notranjega energetskega trga in zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, zlasti maloprodajnih energetskega trgov in cenovno dostopne energije, pa tudi decentralizirane proizvodnje energije, novega upravljanja z energijo in opolnomočenja državljanov kot potrošnikov in proizvajalcev energije; Komisijo še poziva, naj OR vključi v forum državljanov o energiji in v dejavnosti programa pametnih mest;

21. poudarja pomemben prispevek mest in regij pri oskrbi in varnosti preskrbe z energijo, v prihodnosti energetske politike in pri vlogi energijske unije, zato predlaga strateško partnerstvo med Komisijo, EIB in OR za razvoj konkretnih akcijskih načrtov;

22. prosi Komisijo, naj OR vključi v pripravo zakonodajnih predlogov za izvajanje podnebnega in energetskega svežnja do leta 2030;

23. poudarja pomen vključevanja regionalne ravni, da bi povečali učinkovitost sistema vodenja energetske in podnebne politike;

24. poziva Komisijo, naj okrepi konvencijo županov in jo poveže s pobudo Mayors Adapt in časovni okvir njunega delovanja podaljša prek leta 2020, da bi dosegli potrebno usklajevanje vprašanj s področja energije in podnebne politike; poudarja, da mora imeti ključno vlogo pri mobilizaciji lokalnih in regionalnih oblasti in želi biti tesno vključen v prihodnji razvoj teh instrumentov;

25. želi prispevati k pripravi stališč EU za 21. konferenco pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja v Parizu ter poziva Komisijo, naj OR v celoti vključi v vsa povezana pogajanja in dejavnosti;

26. meni, da bi morala Komisija leta 2015 predložiti sporočilo o uporabi tal kot vira ter pripraviti temeljit vmesni pregled strategije EU za biotsko raznovrstnost, nov predlog direktive o dostopu do pravnega varstva na okoljskem področju in zakonodajni predlog o okoljskih inšpekcijah in izvrševanju. Pri tem je treba skrbno preveriti, ali novi zakonodajni predlogi oziroma njihove določbe upoštevajo načelo subsidiarnosti in sorazmernosti;

27. pozdravlja poudarek, ki ga Evropska komisija v delovnem programu za leto 2015 daje tesnejšemu partnerstvu z regijami in mesti za boljše izvajanje okoljske zakonodaje; zato se veseli povečanja dejavnosti tehnične platforme OR in Evropske komisije za sodelovanje na področju okolja, kot je omenjeno v sedmem okoljskem akcijskem programu Evropske unije za obdobje 2014–2020;

28. ponavlja poziv Komisiji, naj predlaga ukrepe, s katerimi bi ob izteku kvot za mleko 31. marca 2015 poskrbela za uravnotežen trg mleka ter preprečila negativne socialne in gospodarske posledice in tveganja za dolgoročne naložbe v sektor;

Notranji trg

29. opozarja, da je bistveno spodbujati naložbe v inovacije in okrepiti evropsko industrijo, če naj EU ohrani konkurenčno prednost v svetovnem gospodarstvu;

30. poziva k nadaljnjemu ukrepanju po zeleni knjigi o možnosti razširitve zaščite geografskih označb Evropske unije na nekmetijske proizvode ⁽¹⁾;

31. izraža zadovoljstvo s poudarkom na MSP in opozarja na njihov prispevek k rasti in ustvarjanju delovnih mest na regionalni in lokalni ravni v EU; poudarja, da je pripravljen sodelovati pri oblikovanju mreže regionalnih predstavnikov MSP; pričakuje, da bodo novi predlogi o uniji kapitalskih trgov pripomogli k izboljšanju dostopa MSP do financiranja;

32. z zadovoljstvom sprejema zavezo Komisije, da predloži sveženj na področju mobilnosti delovne sile, ki naj bi vključeval tudi predlog za pregled direktive o napotitvi delavcev na delo; poziva Komisijo, naj dodatno pojasni upravičenost državljanov, ki so izkoristili možnost prostega gibanja, do pravic iz socialne varnosti in do drugih pravic; spodbuja Komisijo, naj upošteva tudi negativne posledice mobilnosti delovne sile, kot sta beg možganov in neujemanje znanj in sposobnosti;

33. spodbuja Komisijo, naj za okrepitev socialnega gospodarstva in socialnega podjetništva v EU predloži predloge o evropskih statutih vzajemnih družb in združenj ter spremenjen predlog o statutu evropske zadruga in ohrani svoj predlog o statutu evropske fundacije;

34. poziva Komisijo, naj nadaljuje svoja prizadevanja in zagotovi, da bo **finančni sektor** varnejši in bolj sposoben opravljati svojo vlogo financiranja realnega gospodarstva; zlasti pričakuje predlog o reševanju finančnih institucij, ki niso banke;

Ekonomsko in monetarna unija

35. podpira namen Komisije, da pregleda ekonomsko in monetarno unijo, vključno z njeno socialno razsežnostjo, ter Komisijo poziva, naj tesno sodeluje z OR, da se pripravijo konkretni predlogi;

36. podpira cilj Komisije, da poveča prizadevanja za boj proti utajam davkov in davčnim goljufijam in za premik k sistemu, v katerem je država, v kateri se ustvari dobiček, tudi država obdavčitve; podpira prizadevanja Komisije za pripravo predloga o samodejni izmenjavi informacij med davčnimi organi o odločitvah v čezmejnih davčnih zadevah;

Prostotrgovinski sporazumi

37. poziva Komisijo, naj pripravi strateški dokument, ki bo vseboval cilje širše trgovinske politike EU, ki bi pomenili višje standarde glede preglednosti in posvetovanj na pogajanjih ter zagotovili smiseln dostop do trga, spodbujanje visokih okoljskih in socialnih standardov ter polno spoštovanje avtonomije javnih oblasti na vseh ravneh pri izvajanju javnih storitev;

38. podpira nedavna prizadevanja Komisije za večjo preglednost v pogajanjih o trgovinskih sporazumih in zlasti o čezatlantskem sporazumu o partnerstvu za trgovino in naložbe (TTIP); vztraja, da izid teh pogajanj ne sme negativno vplivati na majhna lokalna in regionalna gospodarstva, da bi morala biti živila z regionalno oznako še naprej zaščiteni in da je treba ohraniti evropske zdravstvene in okoljske standarde ter pravne strukture in postopke EU in držav članic; pričakuje, da bo z jasno izključitvijo kulture in medijev iz okvira pogajanj državam članicam zagotovljena neodvisnost na tem področju; izraža željo, da se ga pregledno in redno obvešča, da bi lahko opravljal svojo vlogo posrednika med EU ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi;

⁽¹⁾ COM(2014) 469 final.

39. poziva Komisijo, naj OR vključi v spremljanje pogajanj o sporazumu o trgovini s storitvami (TiSA), ki naj bi zamenjal Splošni sporazum o trgovini s storitvami (GATS), saj se ključne določbe, o katerih potekajo pogajanja – kot so obseg, opredelitve, dostop do trga, nacionalna obravnava in izjeme glede zagotavljanja storitev – nanašajo na pristojnosti lokalnih in regionalnih oblasti;

40. poziva Komisijo, naj razvije komunikacijsko strategijo za obveščanje ljudi o potencialnih koristih, ki jih imajo takšni trgovinski sporazumi za vsakdanje življenje evropskih državljanov;

Območje pravosodja in temeljnih pravic

41. ugotavlja, da je Komisija predana zagotavljanju enakih možnosti za invalide in enakosti spolov, vendar obžaluje, da ni napovedala posebnih novih pobud;

42. podpira prizadevanja Komisije, da pripravi obsežno evropsko migracijsko politiko, ki bi omogočila varovanje meja EU ter boj proti trgovini z ljudmi in nedovoljenemu priseljevanju, hkrati pa zagotovila spoštovanje temeljnih pravic migrantov ter ustvarila varne in zakonite možnosti za dostop migrantov do EU, okrepila sodelovanje z državami izvora in tranzita, spodbudila dejansko solidarnost med državami članicami EU in povečala evropsko konkurenčnost z okrepitevijo potenciala migrantov, da prispevajo h gospodarstvu držav članic EU;

43. se zavzema za usklajeno politiko priseljevanja in poudarja, da mora predlagani novi pristop k migracijam vključevati ukrepe in instrumente, ki odražajo pomembno vlogo in zmogljivosti lokalnih in regionalnih oblasti pri sprejemanju in vključevanju migrantov v skladu z načeli solidarnosti;

44. poziva Komisijo, naj skupaj z OR začne posvetovanje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, da bi bolje ocenili izzive, ki obstajajo na terenu, preden se uvedejo nove evropske pobude in zakonodaja;

EU kot svetovni akter

45. z zadovoljstvom sprejema namen Komisije, da pregleda evropsko sosedsko politiko, k čemur bo OR prispeval prek skupščine ARLEM in konference CORLEAP, ter poziva k okrepitvi mehanizmov in programov sodelovanja med EU ter partnerskimi lokalnimi in regionalnimi oblastmi, kot tudi k povečanju obsega pobud v podporo procesom decentralizacije v partnerskih državah; predlaga razširitev programa instrumenta za lokalno upravo na vse partnerske države;

46. izraža zadovoljstvo z namenom Komisije, da objavi sporočilo o ciljih trajnostnega razvoja po letu 2015, in izraža pripravljenost, da k temu prispeva z izkušnjami in pobudami lokalnih in regionalnih oblasti kot ključnih partnerjev v decentraliziranem sodelovanju za razvoj; predlaga, da se ga tesno vključi v pripravo stališč EU v svetovnih pogajanjih in v pobude v okviru evropskega leta za razvoj (2015);

Upravljanje in državljanstvo

47. izraža zadovoljstvo z zavezo Evropske komisije, da predlaga nov medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje, ki se mu želi pridružiti;

48. je zelo zadovoljen, da se odpravljanju nepotrebne birokracije daje prednost; za večji učinek bo potrebno uspešno ugotavljanje nepotrebne birokracije, zlasti s podporo lokalnih in regionalnih oblasti in podjetij;

49. meni, da je povrnitev zaupanja v Evropsko unijo zelo pomembna prednostna naloga, zato Evropsko komisijo poziva, naj nadaljuje razvoj medinstitucionalnega partnerstva za decentralizirano komuniciranje; namerava še naprej zagovarjati dejavno državljanstvo EU in slediti pregledu uredbe o evropski državljski pobudi;

50. ugotavlja, da namerava Evropska komisija predlagati nov medinstitucionalni sporazum o obveznem registru za preglednost, v katerega bo vključen tudi Svet, in poziva, da Komisija na podlagi člena 352 PDEU predloži zakonodajni predlog za oblikovanje takšnega registra. Od lokalnih in regionalnih institucij ter njihovih predstavniških združenj se ne sme zahtevati obvezna registracija v takšnem registru, saj so lokalne in regionalne oblasti sestavni del evropskega institucionalnega sistema na več ravneh, njihove predstavnike, ki ne predstavljajo pristranskih interesov, pa demokratično izvolijo državljani;

51. pooblašča svojega predsednika, da to resolucijo predloži Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu, Svetu ter predsedniku Evropskega sveta.

V Bruslju, 12. februarja 2015

*Predsednik
Evropskega odbora regij*

Markku MARKKULA

MNENJA

ODBOR REGIJ

110. PLENARNO ZASEDANJE 11. – 13. FEBRUARJA 2015

Mnenje Evropskega odbora regij – Čezatlantsko partnerstvo za trgovino in naložbe (TTIP)

(2015/C 140/02)

Poročevalec: Markus Töns (DE/PES), član deželnega parlamenta Severnega Porenja-Vestfalije

Referenčni dokument:

I. SPLOŠNE UGOTOVITVE

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. opozarja, da Evropska unija ni samo gospodarska skupnost, temveč je skupnost vrednot, v kateri, kot je zapisano v preambuli Listine EU o temeljnih pravicah, je posameznik v središču njenih dejavnosti in ki prispeva k razvoju skupnih vrednot ob spoštovanju raznolikosti kultur in tradicij evropskih narodov ter nacionalne identitete držav članic in organizacije njihovih organov oblasti na državni, regionalni in lokalni ravni;
2. poudarja, da bi lahko sporazum o TTIP pomenil močno potrebno spodbudo evropskemu gospodarstvu ter omogočil občutno rast evropskega BDP in ustvarjanje novih, kakovostnih delovnih mest;
3. opozarja, da bi bila s sprejetjem sporazuma o TTIP na obeh straneh Atlantika vzpostavljena zavezujoča pravila za vse ravni v državah vse do lokalne ravni, kar pomeni, da bi veljala za približno 820 milijonov ljudi in bi bila zgled za vse prihodnje dvostranske in večstranske trgovinske sporazume ter sporazume o naložbah, na primer za sporazum o trgovini s storitvami (*Trade in Services Agreement – TiSA*); ta pogajanja so zato izjemno pomembna za vsakodnevno življenje vseh državljanov EU in ZDA, torej morajo biti poštena in pregledna, pri čemer je treba poskrbeti tudi, da bodo v korist obojima;
4. izraža zadovoljstvo, da pogajalske smernice potrjujejo pravico pogajalskih strani za „sprejemanje, ohranjanje in izvajanje ukrepov, ki so potrebni za uresničevanje legitimnih političnih ciljev, kot so zaščita družbe, okolja in javnega zdravja, zagotavljanje integritete in stabilnosti finančnega sistema, spodbujanje javne varnosti ter spodbujanje in zaščita kulturne raznolikosti“;
5. opozarja, da pogajanja o čezatlantskem sporazumu o prosti trgovini obsegajo področja, ki so v zakonodajni pristojnosti vseh ravni vodenja in upravljanja, vključno z lokalnimi in regionalnimi organi, in zaradi te občutne regionalne in lokalne razsežnosti sporazuma poziva Komisijo, da Odbor kot skupščino regionalnih in lokalnih predstavnikov EU vključi v posvetovalno skupino Evropske komisije za TTIP (*TTIP Advisory Group*), da se že zgodaj v pogajanja vključita lokalna in regionalna raven;
6. vendar obžaluje, da Komisija Evropskega odbora regij že doslej ni povabila med člane posvetovalne skupine tako kot predstavnike civilne družbe;

7. poudarja, da je treba ohraniti sedanji in bodoči manevrski prostor pri regulaciji držav, zlasti pri določanju standarda zaščite in pri storitvah splošnega pomena. Zagotavljanje manevrskega prostora je zlasti nujno potrebno za javna komunalna podjetja, saj opravljajo storitve splošnega pomena. V zvezi s tem poudarja načelo spoštovanja regionalne in lokalne samouprave, zapisane v Pogodbah;
8. nasprotuje predlogu nadaljnjega regulativnega sodelovanja, ki trgovinskemu in investicijskemu partnerju v predzakonodajni ali zakonodajni fazi zakonodajnega postopka EU, države članice ter lokalnih in regionalnih organov daje privilegirano pravico do soodločanja oziroma možnost odložitve zakonodajnega postopka zaradi zahteve po analizi vpliva zakonodaje na prosto trgovino;
9. poudarja, da bi moral biti ta sporazum v korist podjetjem vseh velikosti, zlasti MSP, ki nimajo finančnih, pravnih in drugih sredstev za premagovanje razlik v predpisih in drugih trgovinskih ovir;
10. predpostavlja, da bi bil TTIP lahko priložnost za spodbuditev rasti in zaposlovanja v EU z medsebojnim odprtjem trga za trgovino z blagom, storitve, naložbe in javna naročila ter odpravo regulativnih predpisov in netaarifnih trgovinskih ovir;
11. opozarja, da bi bile glede na povprečno 2-odstotno carino spodbude za rast, ki jih zlasti želi doseči Komisija, predvsem v približevanju predpisov in odpravi netaarifnih trgovinskih ovir;
12. pri tem opozarja, da pri sporazumu s tako daljnosežnimi globalnimi posledicami poleg priložnosti obstajajo tudi tveganja, in v zvezi s tem izrecno poudarja, da je treba zaščititi demokratično udeležbo ter pristojnosti lokalnih in regionalnih oblasti;
13. pozdravlja sklep Sveta EU o objavi mandata za pogajanja o TTIP. Obžaluje, da je do tega prišlo več mesecev po tem, ko je že pricuriljal v javnost prek interneta, obžaluje pa tudi dejstvo, da še vedno velja izjemna stopnja zaupnosti v zvezi z mandatom za pogajanja. To bi morali zmanjšati, da se zagotovi boljši vpogled javnosti v napredek pogajanj;
14. prav tako opozarja, da je treba glede na daljnosežne posledice sporazuma med EU in ZDA vseskozi zagotavljati demokratični nadzor nad pogajanjem, in zato poziva Evropsko komisijo in države članice k čim bolj transparentnemu vodenju pogajanj. Konkretno to pomeni, da se objavijo vsi pomembni dokumenti, kjer je to mogoče, ter se brez omejevanja dostopa pravočasno in jasno lokalnim in regionalnim oblastem, vsem družbeno pomembnim skupinam in vsem državljanom EU predstavijo smernice pogajanj; v zvezi s tem pozdravlja, da so države članice, ki se v zvezi z objavo pogajalske dokumentacije za trgovinske sporazume odločajo s soglasjem, Evropski komisiji na začetku januarja 2015 naročile objavo prvih predlogov EU za besedila za različna pogajalska področja;
15. poudarja, da gre pri TTIP za mešani sporazum, ki ga mora odobriti Evropski parlament in ratificirati vseh 28 držav članic EU, kar v skladu s pravom posamezne države članice v nekaterih primerih zahteva ne le odobritev nacionalnega parlamenta, ampak tudi vlad, parlamentov ali skupščin na regionalni ravni;
16. poziva, naj se prouči vključitev revizijske klavzule v sporazum med EU in ZDA, da se po potrebi lahko preveri učinkovitost sprejetih dogovorov in se ti lahko spremenijo;
17. poziva Komisijo, da se v sporazumu TTIP zavzame za pristop, ki temelji na pozitivnem seznamu, ter zavrača t. i. negativni seznam in zaskočne klavzule (*ratchet clauses*);

18. meni, da je visoka raven evropskega standarda zaščite, ki obstaja za državljane EU, dosežek, ki ga je treba v največji možni meri braniti, in poziva, da se obstoječi zakonski standardi v državah članicah, na primer glede zaščite življenja, varnosti proizvodov, zdravstvenega in socialnega varstva, varstva okolja in podnebja, varnosti živil in zaščite živali ter pravic potrošnikov in pravice do varstva podatkov, intelektualne lastnine in pravic delavcev ter glede zagotovljenih okvirnih pogojev za javne službe, nikakor ne smejo znižati, temveč si je nasprotno treba prizadevati za izboljšanje tega standarda; podpira stališče, da pravica do urejanja teh pomembnih področij s predpisi izključno ostaja pri pristojnih institucijah na evropski in nacionalni ravni;

19. poziva, da se pogajalski partnerji zavzamejo za izboljšanje tega standarda in po možnosti za prenos oziroma priznanje morebitnega višjega standarda zaščite, ki velja v partnerski državi, in poleg tega poziva, da se omogoči, da se lahko ti standardi zaščite v prihodnosti optimizirajo brez omejitev; vzpostavit bi bilo treba mehanizem, da se jih v skladu z najnovejšimi znanstvenimi spoznanji prilagodi;

20. poudarja, da je previdnostno načelo eno od temeljnih načel evropske politike na področju varstva okolja, varovanja zdravja in varstva potrošnikov, ki predvideva daljnovidno ukrepanje v zgodnji fazi, da se preprečijo nevarnosti za zdravje ljudi, živali in rastlin ali obremenitve okolja. V zvezi s tem opozarja, da čezatlantski sporazum o prosti trgovini ne sme spodkopati veljavnega previdnostnega načela v EU, zlasti na področju varstva okolja, varovanja zdravja, varnosti živil in varstva potrošnikov;

21. poleg tega potrjuje, da bi se bilo treba pogajati o vseh pomembnih podrobnostih sporazuma in se regulativna vprašanja ne bi smela naknadno prenašati na posebej ustanovljene strokovne odbore, s čimer bi zaobšli demokratični zakonodajni proces;

22. obžaluje, da so mednarodni nadzor obveščevalnih služb, dešifriranje in analiza elektronskega komuniciranja, ki so jih med drugim opravljale ameriška Služba za nacionalno varnost (NSA) in prijateljske obveščevalne službe držav EU, dolgoročno negativno vplivali na zaupanje evropskih državljanov v obvezujoče mednarodne standarde o varstvu podatkov, in v zvezi s tem poziva, naj pogodbenice jamčijo pravico do varstva zasebnosti in varovanja svobode in pravic državljanov, med drugim tudi na internetu;

23. poudarja, da bi bilo treba pogajanja o TTIP povezati s sklenitvijo celovitega sporazuma o varstvu podatkov med EU in ZDA;

24. opozarja, da pravni red EU vsebuje zavezujoče določbe na področju standardov Mednarodne organizacije dela (MOD) in varnosti pri delu ter varnosti proizvodov, in v zvezi s tem poudarja, da je treba izrecno predvideti, tudi za nadaljnja pogajanja o TTIP, da se spoštujejo temeljni standardi MOD in smernice Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) za večnacionalna podjetja;

25. nasprotuje temu, da bi se obstoječe in prihodnje pravice, ki ščitijo delavce, kot je na primer pravica do soodločanja o statutu podjetja in druge pravice delavcev, s TTIP razglasile za netarifne trgovinske ovire; tudi ureditev trga dela, sistemi socialnega varstva, neodvisnost pri kolektivnih pogajanjih, svoboda združevanja, pravica do stavke, minimalna plača in kolektivne pogodbe posameznih držav članic EU morajo ostati v pristojnosti posameznih držav članic;

26. pozdravlja, da se bo v skladu s pogajalskim mandatom EU „ohranila visoka kakovost javnih služb v EU v skladu s PDEU, zlasti protokolom št. 26 o storitvah splošnega pomena, in ob upoštevanju obveznosti EU na tem področju, vključno s sporazumom GATS“, vendar v zvezi s tem opozarja na skupne določbe Pogodbe o EU (PEU), v skladu s katerimi Unija spoštuje enakost držav članic pred Pogodbama kot tudi njihovo nacionalno identiteto, ki je neločljivo povezana z njihovimi temeljnimi političnimi in ustavnimi strukturami, vključno z regionalno in lokalno samoupravo (člen 4(2) PEU);

27. načeloma poudarja, da je treba zajamčiti organizacijske pristojnosti lokalnih organov kot enega osrednjih področij pravice do lokalne samouprave in da mora še naprej ostajati neomejena možnost, da se glede na lokalne okoliščine in voljo lokalnih volivcev javne storitve, tj. opravljanje javnih storitev z lastnimi javnimi ustanovami, v vsakem trenutku, tudi po privatizaciji teh storitev, določene zadeve ponovno prenesejo na lokalno raven;

28. želi izrecno spomniti, da pogajalski mandat Komisije ne presega ustavnopravno določenega manevrskega prostora, kar pomeni, da je treba spoštovati zaščito tega, kar velja za splošni interes, v državah članicah;

29. poudarja, da se v skladu s točko 20 pogajalskega mandata EU storitve, opravljene pri izvajanju vladnih pooblastil, izključijo iz teh pogajanj, in poziva, naj se določi, da so s tem iz pogajanj izključene storitve, ki po sodni praksi zadevne pogodbenice oziroma zadevne članice veljajo za storitve, opravljene pri izvajanju vladnih pooblastil;

30. si želi pojasniti, ali so javne storitve, na katere se nanaša točka 19 pogajalskega mandata EU, tiste, ki so po sodni praksi zadevne pogodbenice oziroma zadevne članice podvržene posebnemu regulativnemu režimu ali so zanje značilne posebne obveznosti, za katere so v smislu splošnega interesa zadolženi izvajalci storitev na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni; sem sodijo na primer oskrba z vodo in energijo, odvoz odpadkov in odstranjevanje odpadnih voda, reševalne službe, javni zdravstveni in socialni sistem, lokalni javni prevoz ter gradnja stanovanj, urbanistični ukrepi in razvoj mest;

31. poziva Komisijo, naj za javne storitve, navedene v točki 19 pogajalskega mandata EU, uveljavi horizontalno izjemo od vseh obveznosti načela dostopa do trga in nacionalne obravnave, ter v zvezi z javnimi storitvami poleg tega poziva, da se za vse pogodbenice doseže pridržek za vse sektorje ter za vse obstoječe in prihodnje ukrepe, da se omeji število storitev in ponudnikov storitev, uvedejo posebne obveznosti za ponudnike storitev in regulira opravljanje teh storitev v smislu splošnega interesa;

32. meni, da ni potrebno večje odpiranje zlasti v primeru izobraževalnih storitev z mešanim financiranjem, med drugim na področju predšolske vzgoje, osnovno-, srednje- in visokošolskega izobraževanja ter izobraževanja odraslih in usposabljanja, saj multilateralni sporazum GATS za področje storitev že vsebuje številne obveznosti glede liberalizacije;

33. pozdravlja poročilo Evropske komisije o javnem posvetovanju, ki ga je izvedla o mehanizmu za reševanje sporov med vlagatelji in državo; meni, da je to še en pomemben prispevek k prizadevanjem ZDA in Komisije za vodenje bolj transparentnih pogajanj o sporazumu TTIP in omogočanje številnim zainteresiranim stranem, da izrazijo svoje stališče; izrecno priporoča Komisiji, naj glede na 150 000 vloženih prispevkov, ki med drugim odražajo močno zavračanje instrumenta za reševanje sporov med vlagatelji in državo, rezultate posvetovanja nujno upošteva v končni oceni določbe sporazuma; pozdravlja, da nova Komisija ne bo dopuščala omejevanja sodne prakse sodišč držav članic EU s posebnimi pravili za tožbe vlagateljev in da je treba tudi v tem okviru upoštevati pravno državo in enakost pred zakonom;

34. močno podpira Komisijo, ki namerava objaviti nadaljnje predloge za bolj transparentno in nepristransko reševanje sporov med vlagatelji in državo;

35. posebej poudarja, da so predpisi o zaščiti naložb in mehanizmi za reševanje sporov v odnosih med vlagateljem in državo med EU in ZDA (ISDS), s katerimi se zaobide redno sodišče, povezani z visokim tveganjem in jih je zato mogoče opustiti. Čezatlantski sporazum o prosti trgovini ne bi smel posegati v evropsko zakonodajo. Pričakuje, da se bo zjamčil manevrski prostor za Evropsko unijo ter parlamente in vlade držav članic ter se bo na ta način ohranila tudi možnost demokratičnega vpliva državljanov v zvezi s tem in da bodo investicijske spore obravnavala nacionalna sodišča;

36. poudarja, da arbitražna razsodišča ne smejo postavljati pod vprašaj političnih in upravnih ukrepov, ki izhajajo iz uresničevanja demokracije in pravne države, zlasti v zvezi z naknadnimi odškodninskimi zahtevki, ter da določbe o zaščiti naložb, ki jih vsebuje TTIP, nikakor ne smejo privedi do neposrednega ali posrednega spodkopavanja pravice posamezne države do regulacije;

37. opozarja, da TTIP ali drugi trgovinski sporazumi EU ne smejo spodkopavati zakonskih predpisov o javnem upravljanju hranilnic in deželnih bank. Ti zakonski predpisi niso niti ovira pri dostopu do trga niti ne predstavljajo kakršne koli drugačne diskriminacije;

38. opozarja, da je trenutno 85 % javnih razpisov v Evropski uniji že dostopnih za ponudnike iz ZDA, po drugi strani pa ponudniki iz EU lahko sodelujejo le na 32 % javnih razpisov v ZDA, pri tem pa to neravnovesje dodatno povečuje sistem privolitve v sodelovanje (*opt in*), ki velja v zveznih državah ZDA, zaradi česar mora ta sporazum spodbujati enake možnosti obeh strani, kar bo zlasti koristilo evropskim MSP pri dostopu do trga javnih naročil v ZDA;

39. poudarja, da se ne smejo postavljati pod vprašaj vidiki evropske zakonodaje o javnih naročilih, ki določajo standarde, zlasti glede na posledice pri izvajanju na regionalni in lokalni ravni, na primer pri spoštovanju delovnopравниh in socialnih standardov ter standardov iz kolektivnih pogodb, oddaji javnih naročil ob upoštevanju varstva okolja ali upoštevanju majhnih in srednje velikih podjetij. Ti vidiki zagotavljajo, da se pri sprejetju ponudbe poleg cene upoštevajo tudi socialni in trajnostni vidiki;

40. opozarja Komisijo, naj pri pogajanjih o TTIP pozorno spremlja standarde na področju varnosti in zdravja pri delu;

41. opozarja, da je treba ohraniti izjeme od zakonodaje EU o javnih naročilih, kot je to sedaj predvideno v različnih direktivah o oddaji javnih naročil in koncesijah (mejne vrednosti, notranja javna naročila, medobčinsko sodelovanje, sektorske izjeme kot npr. za sektor vode ali reševalne službe);

42. pozdravlja, da bo prostotrgovinski sporazum EU prvič vseboval tudi posebno poglavje o MSP in da je cilj TTIP, da se zlasti MSP zagotovi vzajemni dostop do trga in trgovine ter da se olajša naložbena dejavnost na obeh straneh Atlantika, predvsem z zmanjšanjem in odpravo netarifnih ovir, ki najbolj obremenjujejo MSP; vse to je treba doseči prek večje pravne varnosti, zlasti za MSP v sektorju storitev, ter s krepitevijo in varstvom pravic intelektualne in industrijske lastnine, od česar bodo imela koristi tudi ta podjetja;

43. izraža bojazen, da bi se zaradi različnih standardov varstva okolja, socialnega varstva zaposlenih, državne pomoči, postopkov prijave patentov, energetike idr. proizvodne in druge dejavnosti posameznih podjetij iz EU selile v ZDA zaradi nižjih stroškov energije, subvencij za energijo iz obnovljivih virov, emisij CO₂, socialnih standardov zaposlenih ter tudi denimo zaradi hitrejših postopkov prijave patentov ipd.;

44. poudarja, da tarife, prekomerne upravne zahteve ter zapleteni postopki preverjanja in doseganja skladnosti zlasti za MSP pomenijo nesorazmerno breme in stroške, kar jih pogosto odvrča od poslovanja s partnerji iz ZDA. V Evropski uniji je več kot 20 milijonov MSP, ki zagotavljajo delovna mesta za dve tretjini zaposlenih v zasebnem sektorju. Predvidena odprava tarifnih in netarifnih ovir za dostop do trga in trgovino bi MSP omogočila boljše izvozne možnosti in s tem več možnosti za zaposlovanje;

45. poudarja, da se v Evropi večina držav članic zavzema proti gojenju, uvozu in predelavi gensko spremenjenih organizmov (GSO);

46. poziva, naj se za kmetijski sektor predvidi posebna ureditev, v skladu s katero uvoz določenih proizvodov v EU ne bo dovoljen; to zlasti zadeva proizvode, ki ne ustrezajo direktivi EU o označevanju, proizvode, ki vsebujejo GSO ali so proizvedeni iz GSO, živali, rejene z rastnimi hormoni, in dajanje v promet živil iz kloniranih živali. Enako velja za živila, obdelana s snovmi, ki so v EU prepovedane, ali katerih sestavine niso ustrezno označene;

47. poudarja, da predstavlja kmetijska biotska raznovrstnost osnovo za proizvodnjo živil, in opozarja, da načrtovani sporazum TTIP ne sme omejiti razpoložljivosti starega razmnoževalnega materiala, osiromašiti naših tradicionalnih kultur ali omejevati visokokakovostnega in okoljsko usmerjenega kmetijstva;

48. se zavzema za posebno poglavje o geografskih označbah s ciljem ohraniti evropske standarde in vzpostaviti pravila za zaščito geografskih označb v obeh pravnih sistemih in sistem vzajemnega priznavanja oznak EU in ZDA, med drugim s posebno navedbo generične uporabe imena proizvoda in/ali njegovega kraja izdelave;
49. izrecno poudarja, da morajo imeti države članice, regije in občine še vedno možnost, da sprejmejo kakršnekoli regulativne in finančne ukrepe za varstvo ali podporo kulturne raznolikosti, svobode in pluralizma medijev ter ohranjanje ali razvoj avdiovizualnih in drugih ustreznih storitev, ki bodo služile demokratičnim, socialnim in kulturnim potrebam družbe ne glede na uporabljeno tehnologijo ali platformo za distribucijo; suverenost držav članic na področju kulture in medijev je treba ohraniti z jasno izjemo za kulturo in medije v pogajalskem mandatu;
50. izraža upanje, da se bodo pogajalski partnerji glede na globalne posledice, ki jih bo imel prostotrgovinski sporazum, zavzeli za poštena in vzdržna pravila trgovine, ki ne bodo v nasprotju z razvojnimi prizadevanji EU in ZDA za izboljšanje razmer v državah v razvoju, temveč bodo potekala v duhu globalne odgovornosti in solidarnosti v odnosu do držav v razvoju;
51. poudarja, da je treba zbrati, analizirati, oceniti in voditi obsežno in primerljivo podatkovno zbirko, na podlagi katere bo mogoče predvideti oziroma ponazoriti posledice TTIP na lokalni in regionalni ravni, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti najbolj oddaljenim regijam, da bi v prihodnosti izdelali točnejše statistične ocene in gospodarske napovedi, in da je treba objaviti ustrezno znanstveno utemeljeno študijo.

V Bruslju, 12. februarja 2015

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

Mnenje Evropskega odbora regij – Razširitev zaščite geografskih označb Evropske unije na nekmetske proizvode

(2015/C 140/03)

Poročevalka:	Maria Luisa Coppola (IT/EPP), svetnica in odbornica dežele Veneto
Referenčni dokument:	Zelena knjiga – Čim boljše izkoriščanje evropskega tradicionalnega znanja: možnost razširitve zaščite geografskih označb Evropske unije na nekmetske proizvode COM(2014) 469 final

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. pozdravlja posvetovanje, ki se je začelo z zeleno knjigo Evropske komisije z naslovom *Čim boljše izkoriščanje evropskega tradicionalnega znanja: možnost razširitve zaščite geografskih označb Evropske unije na nekmetske proizvode*, ob čemer želi opozoriti, da sta v členu 3 PEU varovanje in razvoj evropske kulturne dediščine navedena med cilji, ki jih je treba upoštevati pri razvoju notranjega trga, da je namen člena 118 PDEU v Uniji zagotoviti enotno varstvo pravic intelektualne lastnine na enotnem trgu in da člen 169 PDEU zagotavlja varstvo pravic potrošnikov (vključno s spodbujanjem njihove pravice do obveščenosti);
2. se zaveda, da je varovanje evropske družbene in kulturne dediščine povezano tudi z upoštevanjem obrtniškega in industrijskega znanja, ki je od nekdaj prisotno v različnih regijah EU, in da lahko ustrezno obveščanje o obrtniških in industrijskih izdelkih prispeva k varstvu pravic potrošnikov;
3. meni, da so evropske regije izjemno bogate z nekmetskimi proizvodi, ki temeljijo na tradicionalnem znanju (tega pogosto ohranjajo mikro in mala podjetja), in da je z ustreznim vrednotenjem in zaščito teh proizvodov mogoče prispevati k razvoju lokalne in regionalne ravni EU, zlasti s socialnega in gospodarskega vidika, s tem pa omejiti obžalovanja vredne pojave, kot so ponarejanje in imitacije;
4. soglaša, da bi bilo treba nujno zagotoviti spoštovanje predpisov o zaščiti geografskih označb (GO) v skladu s sporazumom o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (TRIPS), ki se uporablja za vse članice Svetovne trgovinske organizacije;
5. poziva Evropsko komisijo, naj mu omogoči dejavno vključitev v proces, ki bo sledil analizi odgovorov, prejetih v sklopu posvetovanja, in se z njim posvetuje, saj ima kot institucionalni zastopnik lokalnih in regionalnih oblasti osrednjo vlogo, GO pa so po svoji naravi regionalnega in lokalnega značaja;

Čim boljše izkoriščanje geografskih označb: potencialne koristi razširitve zaščite geografske označbe EU na nekmetske proizvode

6. poudarja, da je Sodišče EU potrdilo, da so GO pravica intelektualne lastnine⁽¹⁾ in da je sistem njihovega varstva v izključni pristojnosti EU. Zato meni, da so potrebni ukrepi, s katerimi bi današnje različne ureditve v nekaterih državah članicah⁽²⁾ poenotili v skupno evropsko ureditev;

⁽¹⁾ Glej zadevo C-3/91, Turrón de Jijona (točka 37), ali zadevo C-108/01, Prosciutto di Parma (točka 64).

⁽²⁾ Belgija (samo Valonija), Bolgarija, Češka republika, Estonija, Francija, Hrvaška, Latvija, Madžarska, Nemčija, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Slovenija, Španija (samo Murcia).

7. želi opozoriti, da je treba izkušnje z obstoječimi GO za kmetijske proizvode nujno ustrezno upoštevati v razpravi o morebitni razširitvi teh označb na nekmetijske proizvode;
8. meni, da bi lahko z večjo in usklajeno zaščito GO za nekmetijske proizvode okrepili notranji trg, saj bi prišlo do različnih neposrednih (več možnosti za dostop do promocijskih sredstev in ohranitev delovnih mest na gospodarsko šibkih območjih) in posrednih pozitivnih učinkov (morebitni posredni vplivi na turizem), ki so opredeljeni že v zeleni knjigi Evropske komisije;
9. meni, da utegne razširitev zaščite GO na nekmetijske proizvode koristiti potrošnikom, ki bi s tem dobili dodatno orodje za sprejemanje ozaveščenih potrošniških odločitev (kljub veliki ponudbi proizvodov na trgu), saj bi lahko lažje ugotavljali pristnost, izvirnost in kakovost proizvodov;
10. poudarja, da bi lahko usklajen sistem zaščite GO za nekmetijske proizvode koristil tudi odnosom EU s tretjimi državami. S skupnim stališčem bi EU namreč imela večjo moč v pogajanjih o trgovinskih sporazumih in pri zaščiti svojih proizvodov na tujih trgih;
11. se strinja, da je mogoče z zaščito GO za nekmetijske proizvode prispevati k ohranitvi kulturne in umetniške dediščine iz evropskega lokalnega in regionalnega izročila, in predlaga možnost vključitve elementov družbene odgovornosti podjetij v morebitne specifikacije proizvodov, da bi tako s temi proizvodi lažje ustvarjali družbeni kapital na območjih proizvodnje;

Možnosti zaščite GO na ravni EU

12. se zavzema za enostavnejšo ureditev zaščite GO za nekmetijske proizvode v primerjavi s tisto za kmetijske proizvode. Ta namreč danes zaradi naknadnih razširitev zaščite pozna množico vrst GO, ki utegne včasih zмести potrošnika;
13. želi, da bi bile oznake za nekmetijske GO enostavne in hitro prepoznavne ter na proizvodih navedene v izvirnem jeziku proizvoda in/ali angleščini;
14. meni, da bi podobno kot pri kmetijskih GO nov sistem zaščite za nekmetijske GO moral omogočati zaščito negeografskih imen, ki so nedvomno povezana s točno določenim krajem, ob upoštevanju odstopanj od zaščite, že določenih v sporazumu TRIPS;
15. poudarja, da bi bil medsektorski pristop k zaščiti nekmetijskih GO precej bolj zaželen od sektorskega, saj bi podjetja ter nacionalne, regionalne in lokalne oblasti zagotovo lažje upravljale nabor pravil, ki bi veljala za vse vrste proizvodov;
16. poudarja, da bi bilo za GO za nekmetijske proizvode smiselno predvideti (največ) dve različni ravni povezanosti z določenim ozemljem, primerljivi s sedanjim razlikovanjem med proizvodi z označbo ZOP (močnejša povezanost) in ZGO (šibkejša povezanost), ki se uporablja pri GO za kmetijske proizvode;
17. želi, da bi morebitne specifikacije proizvodov (potrebne za registracijo GO) vsebovale informacije o uporabljenih surovinah, opis proizvodnega postopka, predstavitev povezave med proizvodom in ozemljem ter morebitne elemente družbene odgovornosti podjetja (ki potrjuje zavezanost določenemu ozemlju);
18. poudarja, da merila, ki jih bodo morali izpolniti proizvajalci za pridobitev statusa GO, ne bodo smela onemogočati morebitnih inovacij proizvoda ali izboljšanja učinkovitosti proizvodnega procesa;
19. želi opozoriti, da je namen GO med drugim tudi to, da so potrošnikom zagotovilo za kakovost, zato bi bilo – glede na to, da po mnenju Odbora ni mogoče določiti enotnega parametra kakovosti – smiselno predvideti dejavnosti, s katerimi bi se v času trajanja zaščite preverjala skladnost s specifikacijo proizvodov. Preverjanje bi lahko izvajali javni regionalni subjekti (ali javno-zasebna partnerstva, kot so denimo nekatere trgovinske zbornice);

Kako okrepiti zaščito

20. meni, da bi bila vzpostavitev enotnega sistema EU za zaščito nekmetijskih GO boljša od usklajevanja posameznih nacionalnih predpisov, saj bi bila pravičnejša in bi po vsej EU zagotavljala enake roke;
21. predlaga, da se za države članice, v katerih je sistem za zaščito nekmetijskih GO že predviden, določi kratko obdobje soobstoja obeh sistemov (npr. do leta 2020), v katerem bi se uporabljale prehodne določbe, po preteku tega obdobja pa bi dokončno prešli na enoten mehanizem EU;
22. meni, da bi moral biti postopek registracije nekmetijskih GO obvezen in temeljiti na dvostopenjskem sistemu (kakor že velja za kmetijske GO), ki vključuje regionalno raven, na kateri se preverjajo lokalne posebnosti, in evropsko raven, na kateri se preverja izpolnjevanje skupnih meril za vso EU;
23. opozarja, da bi morali biti roki za postopek vpisa v register GO določeni in zakonsko predpisani, tako da slabo delujoče javne uprave ne bi mogle upočasnjevati procesa in s tem povzročati škode proizvajalcem;
24. meni, da bi morali imeti možnost zahtevati registracijo GO za nekmetijske proizvode predvsem proizvajalci, njihova združenja in trgovinske zbornice, vendar bi bilo dobro določiti, da lahko v posebnih in dobro utemeljenih primerih registracijo zahteva tudi posamezni proizvajalec, lokalni ali regionalni organ ali potrošniško združenje. Te kategorije upravičencev do vložitve zahtevka za registracijo bi morale imeti tudi pravico zahtevati uvedbo morebitnega postopka izpodbijanja;
25. poudarja, da bi glede na trenutno pozornost, ki se namenja proračunom, lahko od proizvajalcev zahtevali prispevek za dodelitev statusa GO samo, če bi bil ta enkratni, če bi pravično odražal nastale stroške in če bi se enako uporabljal po vsej EU;

Obseg zaščite

26. želi, da bi bila raven zaščite za nekmetijske GO enaka tisti, ki je v členu 23 sporazuma TRIPS določena za vina in žgane pijače, saj bi bile s tem ustrezno varovane pravice proizvajalcev;
27. predlaga, da je sistem za spremljanje, s katerim bi se zagotavljalo spoštovanje pravic v zvezi z GO za nekmetijske proizvode, javnega ali javno-zasebnega značaja, a da se v obeh primerih izpostavi pomen kompetenc lokalnih in regionalnih oblasti, saj so v neposrednem stiku z ozemljem;
28. se zaveda, da utegne morebiten uspeh sistema GO za nekmetijske proizvode v določeni meri povečati tveganje, da bodo konkurenčni proizvajalci proizvode ponarejali ali imitirali. Zato bo treba predvideti zaščitne postopke, s katerimi bo mogoče hitro prepoznati in izločiti ponarejene proizvode in imitacije;
29. meni, da zaščita nekmetijskih GO ne bi smela biti časovno omejena, morala pa bi predvidevati možnost preklica zaščite pod istimi pogoji, ki veljajo za GO za kmetijske proizvode;
30. meni, da bi bilo treba morebitna navzkrižja med nekmetijskimi GO in blagovnimi znamkami reševati tako, kot se rešujejo pri kmetijskih GO;
31. na koncu – glede na visoko raven svojih kompetenc za usmerjanje vprašanj regionalne in lokalne politike – poudarja, da bi stališče OR lahko dalo še večjo težo priporočilu za oblikovanje sistema za zaščito nekmetijskih GO Unije ter ga izpopolnilo, zato poziva Evropsko komisijo, naj nadaljuje svoje delo in o tem pripravi zakonodajni predlog.

V Bruslju, 12. februarja 2015

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

Mnenje Evropskega odbora regij – Strateški okvir EU za varnost in zdravje pri delu za obdobje 2014–2020

(2015/C 140/04)

Poročevalec:	Mauro D'Attis (IT/EPP), občinski svetnik občine Brindisi
Referenčni dokument:	Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o strateškem okviru EU za varnost in zdravje pri delu za obdobje 2014–2020 COM(2014) 332 final

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Splošne ugotovitve

1. odobrava namen sporočila Komisije o novem strateškem okviru EU za varnost in zdravje pri delu za obdobje 2014–2020, da se ta vidik uskladi s cilji strategije Evropa 2020 na področju zaposlovanja, ki se zavzema za visoke standarde pogojev dela tako v EU kakor na mednarodni ravni; sprašuje pa se, zakaj Komisija v tem strateškem okviru ne načrtuje posebnih zakonodajnih ukrepov, zlasti glede kostno-mišičnih obolenj in rakotvornih snovi;
2. v zvezi s tem podpira poziv Evropskega parlamenta Evropski komisiji:
 - naj razmisli o razvoju modela za preverjanje in evidentiranje prisotnosti azbesta v skladu s členom 11 Direktive 2009/148/ES;
 - naj izvede oceno učinka ter analizo stroškov in koristi v zvezi z možnostjo, da bi oblikovali akcijske načrte za varno odstranitev azbesta iz javnih stavb, in
 - naj lastnikom zasebnih stavb zagotovi informacije in smernice, s katerimi jih bo spodbudila, da bodo v svojih prostorih dejansko opravljali preglede prisotnosti materialov, ki vsebujejo azbest, in ocene tveganja;
3. opozarja na protislovje Evropske komisije, ki si prizadeva za oblikovanje strateškega okvira EU za varnost in zdravje pri delu za obdobje 2014–2020, hkrati pa v svojem delovnem programu za leto 2015 napoveduje možnost umika predloga direktive o spremembi Direktive Sveta 92/85/EGS o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo;
4. priznava pomen usklajevanja ukrepov na ravni EU za spopadanje s tveganji, povezanimi z varnostjo in zdravjem pri delu, ter za doseganje stalnega in postopnega napredka na področju delovnih pogojev;
5. ugotavlja, da je bil velik del pobud iz strategije EU za obdobje 2007–2012 na tem področju uresničen, čeprav niso bili opredeljeni ne zavezujoči in merljivi cilji ne časovni raspored;
6. poudarja bistveno in pomembno vlogo delodajalcev in predstavnikov delojemalcev pri razvoju politike varnosti in zdravja pri delu na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter poziva Komisijo, naj okrepi socialni dialog v postopkih odločanja;

7. se strinja z odločitvijo Komisije, da v novem strateškem okviru opredeli tri glavne izzive, in sicer: i) spoštovanje veljavne zakonodaje; ii) izboljšanje preprečevanja z delom povezanih bolezni, tudi z obravnavo novih in nastajajočih tveganj; iii) obravnava demografskih sprememb;
8. se strinja z Evropskim parlamentom, da gospodarska kriza ni izgovor za neuresničevanje politik preprečevanja, ter poudarja pomen varnosti in zdravja pri delu kot temeljne pravice delavcev ⁽¹⁾;
9. obžaluje, da so lokalne in regionalne oblasti premalo vključene v strategijo Komisije, ter to poziva, naj zagotovi njihovo formalno sodelovanje pri zavezah na tem področju in jih, tudi kot pomembne delodajalce, prizna kot bistvene institucionalne akterje;
10. poudarja, da lahko lokalne in regionalne oblasti zaradi svojih partnerstev in povezav z lokalnimi podjetji opravljajo pomembno vlogo pri prenosu zakonodaje, spodbujanju „kulture preprečevanja“ in pravilne uporabe standardov na področju preprečevanja, podpora dejavnostim zastopanja in skupni skrbi za varnost;

Sedem ključnih strateških ciljev Evropske komisije

A. Dodatna utrditev nacionalnih strategij

11. predlaga oblikovanje osrednjega evropskega *usmerjevalnega odbora* za opredelitev, usklajevanje in razvoj na področju varnosti in zdravja pri delu (za čigar koordinacijo bi po možnosti skrbel Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu – EU-OSHA), ki bi poleg tega učinkoviteje opravljal proaktivno usmerjevalno vlogo vodenja in nadzora izvajanja zakonodaje EU v državah članicah. Tak odbor bi moral:
- biti organiziran kot omrežje, ki bi sinergično usklajevalo različne pristojnosti, ki so danes razpršene med številne evropske (zlasti EU-OSHA in Eurofound), nacionalne, regionalne in lokalne organe, hkrati pa bi bilo treba prilagoditi njihove operativne naloge ob upoštevanju korenitih sprememb v zadnjih petnajstih letih;
 - biti v sodelovanju s socialnimi partnerji na ravni EU in z njihovim vključevanjem tudi stalen forum za posvetovanje in razvoj, da bi pridobili celostno sliko na področju varnosti in zdravja pri delu, sestavljeno z več vidikov;
 - uporabiti izključno že obstoječe človeške vire, prostore in infrastrukturo itd. v okviru evropskih in nacionalnih organov s področja varnosti in zdravja pri delu, da ne bi ustvarjali dodatnih stroškov z vidika sedanjega evropskega okvira pregleda porabe;
12. meni, da je treba čim prej obravnavati problem zmanjševanja pravic delavcev in učinkovito ukrepati, da bi zmanjšali neenakosti v predpisih in modelih s področja varnosti in zdravja pri delu ter njihovem izvajanju, kar je eden od dejavnikov, ki vodijo v socialni damping in nepošteno konkurenco na območjih znotraj trga EU;
13. se strinja s predlogom Komisije za pregled nacionalnih strategij ob upoštevanju novega okvira in vzpostavitev podatkovne zbirke, ki bo obsegala vse nacionalne strateške okvire za varnost in zdravje pri delu, v sodelovanju z Evropsko agencijo za varnost in zdravje pri delu EU-OSHA: to bi moralo potekati v tesnem dialogu z evropskimi socialnimi partnerji;
14. je prepričan, da je treba spodbujati razvoj „kulture preprečevanja“ (s pobudami v okviru izobraževanja, vajeništva ter poklicnega in nadaljevalnega usposabljanja) ter resne in sodobne „poslovne kulture“, ki temelji na prepričanju, da je kakovost postopkov in izdelkov odvisna od kakovosti človeških virov;

⁽¹⁾ Resolucija Evropskega parlamenta o evropski strategiji za zdravje in varnost pri delu (2013/2685(RSP)).

15. meni, da je usposabljanje na področju preprečevanja poklicnih tveganj ključnega pomena, saj koristi tako delavcem kot tudi samim podjetjem;
16. se strinja s Komisijo, da se ozaveščanje o varnosti in zdravju pri delu začne v šoli, in podpira priporočilo za večjo vključenost tega področja v šolske učne načrte;
17. podpira prizadevanja Komisije za ozaveščanje javnosti in poudarja vlogo, ki jo morajo pri tem imeti lokalne in regionalne oblasti;
18. odločno podpira financiranje ukrepov od leta 2014 in poziva, naj se predvidijo priložnostne oblike podpore za projekte, ki jih predložijo lokalne in regionalne oblasti, zlasti tiste, ki zastopajo območja, na katerih ni učinkovitega jamstva javnih zdravstvenih sistemov ali ki se soočajo z demografskimi izzivi;

B. Boljše uveljavljanje spoštovanja predpisov na področju varnosti in zdravja pri delu, zlasti v mikropodjetjih in malih podjetjih

19. v skladu z načelom horizontalne subsidiarnosti podpira predvidene dejavnosti v podporo podjetjem pri iskanju tehničnih in organizacijskih rešitev s področja varnosti in zdravja pri delu;
20. se strinja s Komisijo, da je treba zagotoviti finančno in tehnično podporo spletnemu interaktivnemu orodju za oceno tveganj OiRA⁽²⁾ ter drugim tehničnim, znanstvenim in računalniško podprtim orodjem v državah članicah, zlasti v prednostnih sektorjih ter mikro in malih podjetjih;
21. podpira prizadevanja Komisije za spodbujanje izmenjave dobrih praks z MSP, ki bodo deležna podpore večjih podjetij v verigi pogodbenik–dobavitelj–kupec za izboljšanje varnosti in zdravja pri delu;
22. poziva k bolj usklajenim politikam za MSP (finančne spodbude, boljši dostop do sredstev ESS in ESRR, tehnično in znanstveno strogi praktični instrumenti za oceno tveganja, partnerstvo);
23. se zavzema za spodbujanje politik za odpravo obdavčitve kapitalskih naložb in letnih stroškov vzdrževanja za podjetja, ki uvajajo sisteme in instrumente za upravljanje varnosti in zdravja pri delu, v skladu s smernicami in modeli pristojnih javnih organov;
24. zato podpira pripravo evropskega načrta spodbud podjetjem za projekte, namenjene za uvedbo in vzdrževanje sistemov upravljanja varnosti in zdravja pri delu, z uporabo jamstvenih skladov, kar naj bi olajšalo dostop do bančnih posojil, in okrepljeno tehnično podporo podjetjem, zlasti MSP, tudi prek agencije EU-OSHA;

C. Boljše izvajanje zakonodaje o varnosti in zdravju pri delu v državah članicah

25. podpira ukrepe in priporočila glede politike iz resolucije Evropskega parlamenta z dne 14. januarja 2014 o učinkovitih inšpekcijah dela kot strategiji za izboljšanje pogojev dela v Evropi;
26. odobrava, da bi Odbor višjih inšpektorjev za delo (Senior Labour Inspectors Committee) zagotavljal usmerjanje in usklajevanje inšpektoratov za delo in uradnikov v pristojnih organih na področju varnosti in zdravja v posameznih državah z ustreznimi sredstvi in viri;
27. meni, da bi morali upravni delavci, ki skrbijo za varnost in zdravje pri delu, spodbujati spoštovanje predpisov, ter poudarja vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri njihovem usposabljanju, pri čemer se zavzema, da se opredelijo posebni modeli inšpekcije za mikro in mala podjetja, da to zanje ne bi pomenilo nevzdržnih upravnih in finančnih obremenitev;

⁽²⁾ <https://osha.europa.eu/sl/topics/oira>

28. ukrepi za doslednejše izvajanje predpisov bi morali temeljiti na dokazani učinkovitosti ter se usmeriti na tiste panoge, v katerih obstajajo dejanska tveganja za kršitev predpisov na področju varnosti in zdravja pri delu, ter zagotavljati, da se osredotočajo na izvajanje obstoječih predpisov v zvezi z izpostavljenostjo rakotvornim snovem, kot je azbest, in najbolj razširjenimi boleznimi na delovnem mestu, kot so kostno-mišična obolenja, bolezni, povezane s stresom, in druge bolezni dihal, kot je kronična obstruktivna pljučna bolezen;

29. poziva k okrepljeni vlogi lokalnih in regionalnih oblasti pri nadzoru na terenu, predvsem prek postopne krepitve njihovih pristojnosti, in sicer zlasti nad sistemom javnih naročil in oddaje naročil podizvajalcem, ki je eno od glavnih področij z nezadostno varnostjo;

30. predlaga, da se spodbudi izmenjava dobrih praks med lokalnimi in regionalnimi organi, ki so dejavni na tem področju;

31. se strinja, da je treba v sodelovanju z državami članicami prek Odbora višjih inšpektorjev za delo in Svetovalnega odbora za varnost in zdravje pri delu oceniti učinkovitost naloženih sankcij in upravnih kazni ter netradicionalnih načinov spremljanja, pod pogojem da ima javni sektor možnost sodelovanja pri tem;

32. meni, da je ob čedalje manjši zmožnosti ukrepanja držav zaradi globalizacije ter družbenih in demografskih sprememb, ki jih prinaša zlasti priseljevanje, vzpostavitev evropske platforme za varovanje zdravja delavcev migrantov aktualna in strateškega pomena;

D. Poenostavitev obstoječe zakonodaje

33. odobrava vključitev okvirne Direktive 89/391/EGS v program REFIT⁽³⁾, saj je bila v javnem posvetovanju, ki ga je Komisija izvedla leta 2011, ta direktiva uvrščena med deset zakonodajnih aktov, ki najbolj obremenjujejo MSP⁽⁴⁾;

34. meni, da je treba kazenske določbe dopolniti s predpisi na podlagi ciljev, z nekaj jasnimi pravili ter učinkovitimi in hitrimi postopki, pri čemer naj bo upoštevana tudi vloga dvostranskih organov, ki predstavljajo socialne partnerje in ki bi lahko bili koristna podpora zakonsko določenim subjektom pri izvajanju ukrepov preprečevanja, če bi bili v to ustrezno vključeni in ob upoštevanju posameznih vlog;

35. podpira vključitev morebitne poenostavitve ocene tveganj in/ali zmanjšanja upravnega bremena in dokumentacije v analizo zakonodaje na področju varnosti in zdravja pri delu, vendar je hkrati treba poskrbeti, da se ohrani raven varstva delavcev;

36. meni, da je mogoče za nekatere dejavnosti, zlasti za mikropodjetja, opredeliti in podpreti orodja, ki olajšujejo oceno tveganj, kot je interaktivno orodje za oceno tveganja (OiRA). Objektivna merila morajo temeljiti na natančni oceni in obvladovanju tveganja, biti čim bolj poenostavljena ter določena v sodelovanju s pristojnimi institucionalnimi akterji, da bi razvili poenostavljena orodja za oceno in obvladovanje tveganja, tudi prek prostovoljnega certificiranja;

37. meni, da je okornost in zahtevnost uporabe sistemov upravljanja varnosti in zdravja pri delu deloma posledica birokratskih postopkov, ki ne izhajajo vedno iz javnih predpisov, temveč skladnosti z mednarodnimi standardi. Čeprav se priznava strokovnost tistih, ki si prizadevajo za varnost, to ne bi smelo ustvarjati dodatnih preglavic v podjetjih, zlasti ne manjših. Zato se zavzema za evropsko primerjavo certifikatov kakovosti varnosti in zdravja pri delu z namenom opredeliti prostovoljni standard EU, ki bi določal dopustne minimalne zahteve;

E. Izziv staranja delovne sile in nova tveganja

38. je prepričan, da se je treba dejavnosti za varnost in zdravje pri delu lotevati s previdnostnim in celovitim pristopom, ob upoštevanju tesne prepletenosti med proizvodnjo, delom in okoljem ter na podlagi najboljših dostopnih zdravstvenih in znanstvenih izsledkov;

⁽³⁾ COM(2012) 746.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/smes/top10report-final_sl.pdf

39. opozarja na bolezni, ki jih povzroča azbest, pljučna in kožna obolenja, raka, astmo, obstruktivne bolezni dihal, kostno-mišična obolenja, bolezni, povezane s stresom, in druga kronična obolenja, ter poudarja potrebo po temeljitih analizah obstoječih in novih tveganj prestrukturiranja, novih tehnologij, materialov in izdelkov;

40. meni, da je v zvezi z industrijsko uporabo novih tehnologij, materialov in izdelkov zaradi znanstvene negotovosti nujen „previdnostni pristop“ pri obvladovanju zdravstvenih tveganj;

41. meni, da:

— je treba pri prestrukturiranju in uvajanju novih tehnologij in načinov dela upoštevati zdravje in dobro počutje delavcev;

— je potrebna temeljita ocena tveganj učinkov na delavce in družbo, ob upoštevanju koristi in stroškov za gospodarstvo;

— mora načelo previdnosti „izhajati iz tveganja“, kar vključuje njegovo primerno oceno, dokler ne bodo na voljo znanstveno utemeljeni podatki, ki jih bo tehnično potrdil zgoraj navedeni osrednji evropski usmerjevalni odbor;

42. opozarja na vse večje število delavk in na razlike v poklicnem življenju žensk in moških (vrsta dela, drugačni pogoji pri izpostavljenosti tveganju), ki vplivajo na njihovo zdravje in varnost;

43. priporoča sprejetje različnih zaščitnih ukrepov v delovnih okoljih, da bi zagotovili njihovo učinkovitost tako za ženske kot moške, ob upoštevanju dejanske vrste dela, ki se opravlja, ter subjektivnih in objektivnih razlik v pogojih dela in izpostavljenosti tveganju;

44. se strinja, da politika varnosti in zdravja pri delu lahko prispeva k boju proti diskriminaciji in spodbujanju enakih možnosti v politikah EU, zlasti s spodbujanjem pravnega izvajanja Direktive 2000/78/ES, ki je povezana z varovanjem zdravja in varnosti pri delu za invalide, in Direktive 2006/54/ES, ki prepoveduje manj ugodno obravnavo žensk na delovnem mestu zaradi nosečnosti ali materinstva ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾;

45. potrjuje, da sta „vseživljenjsko učenje in prostovoljstvo glavni gonili aktivnega in zdravega staranja. Izobraževanje odraslih in prostovoljstvo starejših je treba podpirati na evropski, nacionalni in lokalni ravni ter tako prispevati k daljšemu delovnemu življenju, spodbujanju aktivnih upokoјencev in podpiranju samostojnega življenja“ ⁽⁷⁾; EU mora zato predvideti pripravo evropskega priročnika dobrih praks za aktivno staranje;

46. meni, da je treba z vidika reševanja problematike staranja prebivalstva nujno poskrbeti za izmenjavo informacij in dobrih praks med državami članicami in podjetji ter za ustrezne ukrepe vključevanja;

47. je prepričan, da bodo „ukrepi EU v podporo aktivnemu in zdravemu staranju in medgeneracijski solidarnosti spodbudili inovativnost in možnosti za rast v vsej EU ter prinesli gospodarske koristi tako za javne kot zasebne akterje na lokalni, nacionalni in evropski ravni“ ⁽⁸⁾;

⁽⁵⁾ Direktiva Sveta 2000/78/ES, UL L 303, 2.12.2000.

⁽⁶⁾ Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta, UL L 204, 26.7.2006, str. 23.

⁽⁷⁾ CdR 56/2012 fin; Aktivno staranje: inovativnost – pametno zdravje – boljše življenje. Poročevalec: Arnoldas Abramavičius (LT/EPP).

⁽⁸⁾ CdR 56/2012 fin; Aktivno staranje: inovativnost – pametno zdravje – boljše življenje. Poročevalec: Arnoldas Abramavičius (LT/EPP).

F. Boljše zbiranje statističnih podatkov in razvoj zbirke podatkov

48. poudarja, da je izboljšanje zbiranja podatkov bistveno, da se zagotovi primerjava učinkovitosti varnosti in zdravja pri delu v EU, in opozarja, da je s ciljem nenehnih izboljšav nujno zasnovati primerjalno analizo podatkov z opredelitvijo najboljših praks glede postopkov, in ne zgolj z lestvicami, kar naj bi prispevalo k izmenjavi podatkov o dejanskih tveganjih med državami članicami;
49. podpira poziv Evropske komisije za zbiranje in objavo bolj izčrpnih statističnih podatkov o nezgodah pri delu in z njim povezanih boleznih, poklicni izpostavljenosti in poklicnih boleznih, tudi na lokalni in regionalni ravni;
50. opozarja, da se pri upravljanju informacijskega sistema o varnosti in zdravju pri delu zdi preveč omejena vloga socialnih partnerjev, ki bi bili učinkoviti partnerji pri zasnovi sistema, povečanju priliva sektorskih podatkov, upravljanju tokov podatkov ter njihovi uporabi;
51. poudarja, da bolj zanesljivi statistični podatki dajejo vpogled v tveganja za zdravje delavcev ter tako omogočajo boljše razumevanje vzrokov in posledično ugotovitve glede poslovanja;
52. se zavzema za oblikovanje evropskega informacijskega sistema za preprečevanje na delovnem mestu (znanje za preprečevanje) kot dinamičnega operativnega instrumenta, prek katerega bi združili razpoložljive informacije iz zdajšnjih nacionalnih sistemov in oblikovali model branja podatkov z enotno zbirko podatkov;

G. Boljša uskladitev prizadevanj EU in mednarodnih prizadevanj

53. se strinja z mnenjem Evropske komisije, po katerem bi jasni standardi EU v zakonodaji s področja varnosti in zdravja pri delu prek dvostranskih in večstranskih sporazumov s tretjimi državami prispevali k enakovrednim delovnim standardom na svetovni ravni;
54. meni, da je v novem globaliziranem mednarodnem okolju nujno zagotoviti, da bodo mednarodne konvencije in sporazume s področja varnosti in zdravja pri delu sprejele in v praksi izvajale vse zadevne strani, da bi ohranili konkurenčnost EU in preprečili selitev podjetij v tretje države z manj strogo pravno ureditvijo;
55. Komisijo vnovič opozarja, naj spodbudi države članice, da ratificirajo vse konvencije Mednarodne organizacije dela ter druge mednarodne konvencije in sporazume o varnosti in zdravju pri delu, ter naj pri pogajanjih o vseh partnerstvih, ki se sklepajo po svetu, zlasti pri trenutnih pogajanjih o čezatlantskem partnerstvu za trgovino in naložbe (TTIP) z Združenimi državami Amerike, pozorno spremlja standarde na področju varnosti in zdravja pri delu in sorodna vprašanja.

V Bruslju, 12. februarja 2015

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

Mnenje Evropskega odbora regij – Zeleni akcijski načrt za MSP in pobuda za zeleno zaposlovanje

(2015/C 140/05)

Poročevalka:	Satu Tietari (FI/ALDE), članica občinskega sveta občine Säkylä
Referenčna dokumenta:	Sporočilo – Zeleni akcijski načrt za MSP COM(2014) 440 final Sporočilo – Pobuda za zeleno zaposlovanje COM(2014) 446 final

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. meni, da pojem „zeleno“ v zadnjih letih dobiva čedalje večji pomen pri oblikovanju politik, saj so okoljska vprašanja postala horizontalna in vseobsegajoča. V strategiji Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast je prehod na zelen, nizkoogljični in z viri gospodaren model gospodarstva naveden kot bistven dejavnik;
2. ugotavlja, da je ena od osrednjih tem v obeh sporočilih pojem „**zelenega gospodarstva**“, ki je opredeljen kot model, ki „zagotavlja rast in razvoj, varuje človekovo zdravje in dobro počutje, zagotavlja dostojna delovna mesta, zmanjšuje neenakosti ter vlaga v biotsko raznovrstnost, vključno z naravnim kapitalom, ki ga zagotavlja in ga ohranja zaradi vrednosti, ki jo ima sam po sebi, in njegovega bistvenega prispevka k dobremu počutju človeka in gospodarski uspešnosti“⁽¹⁾;
3. meni, da prehod na zeleno gospodarstvo neposredno vpliva na konkurenčnost tako posameznih podjetij kot celotnega evropskega gospodarstva. Viri so vse bolj redki, potrošnja pa na vse več področjih narašča do te mere, da je okolje preobremenjeno. Pravočasen prehod na zeleno gospodarstvo v EU ni samo zaželen, ampak tudi bistven za ohranitev in okrepitev konkurenčnosti in blaginje v čim krajšem časovnem okviru;
4. podpira sporočili Komisije o zelenem akcijskem načrtu za MSP in pobudi za zeleno zaposlovanje;
5. se strinja s stališčem Komisije v obeh sporočilih, da je uspešen prehod na zeleno gospodarstvo ključni dejavnik za sedanjo in prihodnjo konkurenčnost Evropske unije;
6. poudarja osrednjo vlogo javnega sektorja ter lokalnih in regionalnih oblasti pri zagotavljanju lažjega prehoda na zeleno gospodarstvo; javne uprave morajo poleg spodbujanja prehoda na zeleno gospodarstvo biti zgled in referenca pri izvajanju projektov, programov, zakonodaje, javnih naročil in zaposlovanja v skladu z novo paradigmo zelenega gospodarstva;
7. meni, da je izredno pomembno, da si še naprej prizadevamo za spodbujanje zelene konkurenčnosti MSP z boljšim dostopom do financiranja, zagotavljanjem več informacij, poenostavitvijo zakonodaje, zmanjšanjem upravnega bremena in krepitevijo zelene podjetniške kulture;
8. podpira cilj pobude za zeleno zaposlovanje, da se politike zaposlovanja in okoljske politike povežejo in se tako podpre prehod na konkurenčno, zeleno ter z viri gospodarno gospodarstvo;
9. poudarja, da je vprašanje spretnosti in znanj še posebej pomembno za mlade, ki jih še vedno pesti zelo visoka stopnja brezposelnosti (več kot 22 %) in bi morali biti bolj usposobljeni za delovna mesta prihodnosti na splošno in zlasti za zelena delovna mesta;
10. se strinja s stališčem Komisije, da je treba pregledati in posodobiti učne načrte in načrte usposabljanja ter sisteme kvalifikacij, da se olajša prehod na zeleno gospodarstvo;

⁽¹⁾ Opredelitev iz Sklepa št. 1386/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2020 „Dobro živeti ob upoštevanju omejitev našega planeta“. UL L 354, 28.12.2013, str. 171–200.

11. izpostavlja, da se podjetja med seboj znatno razlikujejo: nekatera že zagotavljajo zelene proizvode in storitve, tista, ki ponujajo bolj tradicionalne storitve in proizvode, pa lahko prehod prav tako izkoristijo, na primer z uporabo okolju prijaznejših virov energije in surovin;

Osnovne opredelitve

12. meni, da bi bilo treba okoljske izzive obravnavati kot priložnost in tudi grožnjo za posamezna podjetja, njihove zaposlene, trge dela in EU;

13. meni, da bi bilo treba pojasniti in opredeliti osnovno terminologijo in podatke ter izhodišče za zeleno gospodarstvo, tako da bodo terminologija in podatki dogovorjeni, dosledni in nedvoumni;

14. meni, da je uspešen prehod na zeleno gospodarstvo ključnega pomena za sedanjo in prihodnjo konkurenčnost EU, zato je bistveno zagotoviti doslednost pri uporabi terminologije;

15. opozarja na regionalno razsežnost prehoda na zeleno gospodarstvo in ključno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti na področju izobraževanja in infrastrukture ter pri podpiranju lokalnih podjetij in vzpostavljanju zavodov za zaposlovanje; ravno tako opozarja na okolju prijazne pobude na lokalni ravni, ki so lahko primer za druga območja v EU;

16. izpostavlja, da se lokalna raven sooča z različnimi razmerami in izzivi, ter poziva, naj se pri prehodu na zeleno gospodarstvo upoštevajo izjemne okoliščine regij;

17. poudarja, da bo za uspešno zeleno gospodarstvo potrebnih pet ključnih elementov: 1) *zmanjšanje*, kar pomeni, da je treba porabo surovin in energije zmanjšati na vseh področjih; 2) *uporaba čiste energije*, da bi preprečili odvisnost od zunanjih virov, zmanjšali emisije in ustvarili delovna mesta; 3) *učinkovitost*, kar pomeni bolj učinkovito rabo surovin in energije skozi celotno vrednostno verigo proizvoda ali storitve; 4) *mrežno povezovanje* in izmenjava najboljših praks; primerjava ugotovitev med državami članicami in sektorji prispeva k večji dobavi zelenih proizvodov in storitev, tudi na trgih zunaj EU, ter 5) *dostop do financiranja*, to pomeni, da je bistveno zagotoviti, da so na voljo finančna sredstva in da se zmanjša upravno breme; vloge za finančna sredstva bi morale biti enostavne, lahko razumljive in uporabne tudi na drugih poslovnih področjih;

Cilj

18. poudarja, da so pri ocenjevanju na notranjem trgu EU znatne razlike med sektorji in državami članicami glede učinkovite rabe virov, in poziva k sprejetju ukrepov, da se z izmenjavo primerov najboljše prakse in neuspehov spodbudi učinkovita raba virov;

19. poudarja pomen lokalnih in regionalnih oblasti, zlasti občin, pri izvajanju ukrepov iz prejšnje točke, pri čemer je treba preučiti, ali bi bilo mogoče te ukrepe financirati v obstoječem okviru EU;

20. meni, da bi si bilo treba za bolj učinkovito rabo virov prizadevati na vseh stopnjah vrednostne verige in da bi se tako znatno zmanjšale potrebe po surovinah ter da bi bilo treba pristop na podlagi vrednostne verige uporabiti pri vseh dejavnostih tako javnega kot zasebnega sektorja;

21. meni, da bi moral biti zeleni akcijski načrt osredotočen na ukrepe na evropski ravni s ciljem uskladiti in okrepiti obstoječe zelene pobude za podporo MSP na nacionalni in regionalni ravni;

22. ugotavlja, da se poudarek daje energiji iz obnovljivih virov in biogorivom, glede česar ima EU dovolj informacij, strokovno znanje in izkušnje ter tehnologijo, zato poziva k odpravi ovir za razvoj, da se ustvari veliko kvalificiranih in kakovostnih zelenih delovnih mest ter spodbudijo raziskave, razvoj in inovacije v tem sektorju;

23. poudarja pomen okolju prijaznega razmišljanja in vse večji pomen označevanja izvora iz EU v državah članicah;

24. odobrava cilj Evropske komisije, da leta 2015 ustanovi Evropski center odličnosti učinkovitosti virov in ga poveže z mrežo partnerstev v vseh evropskih regijah, hkrati pa Komisijo poziva, naj pojasni, kdo bodo partnerji v tej platformi in kako bodo izbrani;

25. poudarja tudi, da je treba k temu pritegniti lokalne in regionalne oblasti, saj najbolj poznajo posebne okoliščine in izzive na lokalni in regionalni ravni, in oceniti, kdo so najustreznejši lokalni deležniki. V tem okviru bi bilo treba spodbuditi pripravo popisa specifičnih potencialov posameznih regij, da bo mogoče lokalnim akterjem pomagati pri iskanju naložbenih skupin, izvajanju ukrepov za podporo samozaposlovanja in oblikovanju programov usposabljanja in specializacije, usmerjenih v različne vidike zelenega gospodarstva;

26. meni, da je treba opredeliti cilje spodbujanja okoljsko odgovorne zasnove proizvodov, in podjetja poziva k večji okoljski odgovornosti;

Vizija

27. poudarja, da bi morali biti strokovno znanje in izkušnje ter spretnosti, potrebni za prehod na zeleno gospodarstvo in povezani s ključnimi vprašanji, na voljo vsem ljudem v posameznih državah članicah ter da bi bilo treba sprejeti ukrepe za zagotovitev ustrezne ravni strokovnega znanja in izkušenj na lokalni ravni;

28. poziva, da si je treba prizadevati za nadaljnje širjenje načela vseživljenjskega učenja; ključnega pomena je obvladovanje novih informacij, saj bodo za zeleno gospodarstvo potrebne spremembe in preglednost na vseh stopnjah vrednostne verige;

29. poudarja, da trenutno delovna mesta niso dovolj usklajena s spretnostmi in znanji, sistemske spremembe pa se uvajajo počasi; projekt Komisije ESCO je dober poizkus povezovanja delodajalcev in delojemalcev, ki so kvalificirani za določeno delo. OR v zvezi z dodatnimi predlogi o uskladitvi delovnih mest s spretnostmi in znanji kot referenco navaja svoje mnenje o okviru kakovosti EU za predvidevanje sprememb in prestrukturiranje ⁽²⁾;

30. poudarja, da bo zeleno gospodarstvo pomenilo prehod na krožno in nizkoogljično gospodarstvo, ki bo ustvarilo nova in inovativna delovna mesta. To pomeni, da bodo stara delovna mesta zamenjala nova, opise delovnih mest pa bo treba ponovno opredeliti;

31. poziva, naj se spodbuja širše sodelovanje med oblastmi, MSP, združenji in izobraževalnimi ustanovami, saj bodo za obvladovanje novih vrst informacij potrebni bolj usmerjeni in usklajeni ukrepi in finančni instrumenti;

32. poudarja pomen raziskav in tehnološkega razvoja kot sredstva za spodbujanje uvedbe zelenega gospodarstva, tako da se s pomočjo obstoječih evropskih proračunskih sredstev spodbuja sodelovanje med univerzami, MSP ter drugimi lokalnimi in regionalnimi organi, pri čemer se ti ključni elementi znanja (izobraževanje, raziskave in inovacije) usklajujejo v sinergijskih oblikah, kot so grozdi ali platforme za odprte inovacije, da se zagotovi izmenjava in medsebojno bogatenje znanja;

33. poziva, naj se lokalne in regionalne oblasti zaradi svojega strokovnega znanja in izkušenj ter pooblastil, ki jih imajo na tem področju, celovito vključijo v ukrepe usklajevanja. Trenutno že obstajajo dobri primeri partnerstev z lokalnimi oblastmi, ki se uporabljajo za svetovanje podjetjem in združenjem o energetskih vprašanjih, tudi o tem, kako pridobiti subvencije in izkoristiti finančne možnosti, za dajanje priporočil o posameznih ukrepih, popisovanje dobaviteljev opreme in storitev ter pomoč pri pripravi javnih razpisov;

Strategija

34. se strinja s stališčem Komisije, da je treba v tesnem sodelovanju z državami članicami ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi pregledati in posodobiti učne načrte in načrte usposabljanja ter sisteme kvalifikacij, da se upošteva in olajša prehod na zeleno gospodarstvo, ter predlaga, da se v vse programe izobraževanja in usposabljanja vključi vsaj en modul o tej temi. Treba bi bilo tudi preučiti, kako se spremlja učinek usposabljanja, saj je potrebno dolgoročno spremljanje tako na višji kot na nižji ravni;

35. izraža zaskrbljenost glede ustreznosti, predvidljivosti in ravni usposabljanja v zvezi z zelenim gospodarstvom in zelenimi spretnostmi v različnih državah članicah. Treba je zagotoviti, da se v državah članicah oblikujejo tečaji usposabljanja, ki zajemajo okoljsko, pravno in poslovno znanje in izkušnje, s čimer bi zagotovili tudi, da bo uradnikom na voljo dovolj podatkov ter da bodo imeli dovolj spretnosti in znanj;

⁽²⁾ CdR 1319/2014.

36. poudarja, da je vprašanje novih spretnosti in znanj še posebej pomembno za mlade, ki bi morali biti bolje usposobljeni za delovna mesta prihodnosti in zlasti za zelena delovna mesta;

37. poudarja, da je potreben širši vpogled in da je treba upoštevati dolgoročni učinek, da bo mogoče okoljske spretnosti povezati z dobrim poslovnim znanjem in izkušnjami. Okolju prijazno in podjetništvu naklonjeno razmišljanje bi bilo treba spodbujati že v šolah, saj bodo za nove poklice potrebna znanja in spretnosti na področju naravoslovja, tehnike in matematike. Temu ozaveščanju je treba nameniti tudi posebno mesto v programih izobraževanja za odrasle;

38. je zaskrbljen, ker je malo MSP v Evropi seznanjenih z možnostjo bolj učinkovite rabe virov in s tem, kakšne gospodarske koristi jim lahko to znanje prinese v praksi;

39. predlaga, naj lokalne, regionalne in nacionalne oblasti, ki imajo fiskalne pristojnosti, tudi z znižanjem dajatev in davkov, javnimi naročili in davčnimi olajšavami vzpostavijo mehanizme pozitivne diskriminacije za podjetja, ki uveljavljajo načela in koncepte zelenega gospodarstva, v okviru družbene odgovornosti podjetij;

40. poziva, naj se informacije o možnostih usposabljanja in financiranja prilagodijo MSP v različnih sektorjih, saj se ti nujno ne strinjajo, da je treba usposabljanje povezati z zelenim gospodarstvom;

41. poziva k oblikovanju spodbud za izpolnitev spretnosti, saj je bistveno, da se pridobijo nove informacije ter strokovno znanje in izkušnje. Treba je vedeti, kako se lahko vsi materiali, ki so primerni za recikliranje, nadalje uporabijo ter spremenijo v nove in inovativne materiale ter kakšni so pri tem pravila in zahteve;

42. ugotavlja, da so se v petih letih stroški surovin povečali v 75 % MSP v EU in da je treba čim prej uvesti ukrepe za preizkušanje novih metod in jih sistematično razširjati, da se zaščiti konkurenčnost podjetij;

43. priporoča, naj posamezni sektorji nadalje preučijo možnosti tesnejšega sodelovanja in možnosti za medsebojno uporabo strokovnega znanja in izkušenj svojih služb, proizvodov ali njihovih sestavnih delov. Tako bodo zagotovili poslovne priložnosti zlasti za mala podjetja, ki bi lahko z mrežnim povezovanjem oblikovala večje enote. Treba je zbrati primere in najboljšo prakso razširjati v državah članicah;

44. predlaga, da se preučijo vse možnosti za pomoč MSP pri ponovnem uvajanju rabljenih in presežnih surovin v njihovo proizvodnjo in vrednostne verige ali celo kot del proizvodnje drugega podjetja. Primer tega je koncept zaprtega kroženja energije, ki je prilagojen lokalnim okoliščinam, pri katerem se odpadki, izgubljena energija, toplota, hranila in CO₂ znova uporabijo in reciklirajo v okviru proizvodnje energije in živil;

45. ugotavlja, da je treba spodbujati sodelovanje podjetij v sektorju ekološko pridelanih živil z drugimi potencialno povezanimi sektorji, kot so gostinstvo, podeželski turizem, kmečki turizem, ekološki turizem, proizvodnja trajnostne ali umetelno izdelane embalaže, trajnostna gradnja, tradicionalna proizvodnja živil itd.;

46. priporoča, da se kampanja obveščanja o trajnostnem razvoju osredotoči na državljane EU in se v njej izpostavijo priložnosti, ki jih lahko vsi izkoristijo za to, da osebno vplivajo na količino odpadkov in ravnanje z njimi;

47. meni, da imajo lokalne oblasti ključno vlogo pri izpolnjevanju ciljev EU glede emisij. Dober primer je finski projekt Kohti hiilineutraalia kuntaa (Ogljično nevtralnemu mestu naproti), katerega cilj je, da bi se lokalni akterji (lokalni sveti, prebivalci in podjetja) zavezali, da bodo zmanjšali emisije toplogrednih plinov. S projektom naj bi opredelili nove in inovativne pristope, s katerimi bi ustvarili lokalna delovna mesta in ki temeljijo na trajnostni rabi lokalnih naravnih virov in večji energetske učinkovitosti;

48. priporoča, naj se vzpostavi koncepta gospodarstva izmenjav in storitvenega gospodarstva, kjer potrošniki ne bi postali lastniki, kot je bilo do zdaj v navadi, ampak bi lahko proizvode kupili kot storitev in jih ob koncu njihove življenjske dobe vrnilo proizvajalcu za ponovno uporabo;

49. predlaga, da se vzpostavijo boljše metode izračuna, s katerimi bo zagotovljeno zanesljivejše merjenje porabe energije;

50. se zaveda, da bodo za oblikovanje okolju prijaznih in hkrati komercialno uspešnih proizvodov potrebne znatne finančne naložbe tako v razvoj proizvodov kot tudi v uvajanje in registracijo proizvodov in storitev, ki se ustvarijo pri razvoju proizvodov. V prihodnji zakonodaji bi morali zagotoviti možnosti za hiter razvoj novih inovacij, in razvoja ne ovirati ali omejevati;

51. predlaga, da se spodbuja uporaba sistemov za ravnanje z okoljem, zlasti evropskega sistema EMAS, s ciljem, da se okoljevarstvena kultura vključi v sprejemanje odločitev v podjetjih, s čimer se izboljša učinkovitost njihovega delovanja in obveščanje javnosti o okolju prijaznem obnašanju;

Učinki

52. se strinja s Komisijo, da bi lahko države članice stroške dela znižale tudi z uporabo prihodkov z dražb v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami (ETS), vendar poudarja, da ETS v sedanji obliki ni povsem učinkovit;

53. pozdravlja, da je poudarek pobude na spodbujanju podjetništva, in znova poudarja, da bi morala Evropa podjetništvo mladim predstaviti kot možno in obetavno poklicno pot v prihodnosti;

54. meni, da bi lahko socialno podjetništvo skupaj z zelenim gospodarstvom obravnavali kot dragoceno alternativo tradicionalnemu načinu poslovanja tako v pridobitni kot nepridobitni obliki; pri tem pozdravlja željo Komisije, da socialnim podjetjem olajša dostop do financiranja;

55. meni, da bi lahko podjetja z inovacijami in preoblikovanjem izdelkov ter proizvodnje in poslovnih modelov zmanjšala uporabo dragih primarnih surovin in količino odpadkov;

56. meni, da bi uvedba enotnega evropskega certificiranja na področju zelenega gospodarstva koristila zlasti podjetjem, dolgoročno pa bi zagotovila predvidljivost in pravno varnost, saj bi bile pravne razlage pravnih sporov z različnih področij znane vnaprej;

57. ugotavlja, da surovine, voda in energija predstavljajo 50 % vseh proizvodnih stroškov⁽³⁾. Z revizijo sistema proizvodnje, prenosa in distribucije energije bi lahko zmanjšali to preveliko obremenitev stroškov podjetij ter z bolj učinkovito rabo virov in večjo energetske učinkovitostjo zelo veliko prihranili. To je še toliko pomembnejše zaradi povečanja stroškov energije in številnih surovin v zadnjih letih;

58. priporoča, da se izvajalci na lokalni in regionalni ravni usmerjeno seznanijo s potencialnimi viri financiranja, ki so na voljo v programskem obdobju 2014–2020, kot so ESRR, ESS, EKSRP, program LIFE, finančni mehanizem za naravni kapital, instrument zasebnega financiranja za energetske učinkovitost, COSME in Obzorje 2020, in jih uporabijo za pomoč „zelenim“ MSP;

59. se sprašuje glede uvajanja okoljskih davkov in dajatev kot instrumentov za spodbujanje okoljske soodgovornosti, ki po navedbah Komisije manj ogrožajo rast in bi lahko omogočili boljšo okoljsko učinkovitost in višjo stopnjo zaposlenosti. Države članice, ki so okoljske davke že preizkusile, bi lahko svoje izkušnje širše predstavile, druge države članice pa bi sledile njihovem zgledu;

⁽³⁾ Europe INNOVA (2012), *Guide to resource efficiency in manufacturing: Experiences from improving resource efficiency in manufacturing companies*, str. 6. Na voljo tukaj.

60. poudarja, da so Komisija in države članice oblikovale uporabne kazalnike in orodja, ki omogočajo boljše razumevanje trgov dela na ravni EU ter na nacionalni in regionalni ravni. Da bi države članice dosegle učinek, bi morale pri izvajanju in prenosu podatkov uporabljati usklajene module EU;
61. znova opozarja, da morajo javni organi za oblikovanje ugodnega poslovnega okolja med drugim vlagati v kakovostno infrastrukturo na področju prometa in digitalne tehnologije, za kar potrebujejo podporo Evropske unije;
62. se zaveda, da MSP nimajo dovolj znanja, mrež in spretnosti na področju informacijskih tehnologij, zato težko izkoristijo možnosti za preprečevanje nastajanja odpadkov ter ponovno uporabo proizvodov, surovin in odpadkov v okviru različnih vrednostnih verig;
63. poudarja, da bi se lahko zaradi visokih začetnih naložbenih stroškov še bolj zmanjšal interes za izvajanje poslovnih dejavnosti, povezanih s ponovno uporabo in recikliranjem virov, saj morajo biti dejavnosti po ocenah MSP komercialno donosne. Zato bi bilo treba sprejeti davčne in zakonodajne ukrepe ter tudi druge oblike pomoči, da se zmanjša učinek teh stroškov;
64. meni, da je treba širše uporabljati in po vseh državah članicah razširjati zelene standarde, ki spoštujejo biotsko raznovrstnost in spodbujajo politike blažitve učinkov podnebnih sprememb in prilagajanja nanje, kar zahteva redno komuniciranje s potrošniki;
65. se strinja, da bi bilo treba načela, na katerih temeljijo standardi EU na področju zelenega gospodarstva, vključiti v vse dejavnosti MSP, vendar pa je tudi zelo pomembno, da se končnim uporabnikom proizvodov, tj. potrošnikom, omogoči nakup proizvodov, ki imajo potrdilo o okoljski odgovornosti;
66. poudarja, da lahko bolj zelena vrednostna veriga, ki vključuje ponovno proizvodnjo, popravilo, vzdrževanje, recikliranje in okoljsko primerno zasnovano, zagotovi pomembne poslovne priložnosti za številna MSP, vendar pa zakonodajne, institucionalne, tehnične in kulturne ovire preprečujejo, da bi MSP to izkoristila, zato bi bilo treba te ovire odpraviti, če pa jih ni mogoče odpraviti, pa vsaj pomagati pri njihovem premagovanju.

V Bruslju, 12. februarja 2015

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

Mnenje Evropskega odbora regij – Smernice o ukrepih za povezovanje evropskih strukturnih in investicijskih skladov z dobrim gospodarskim upravljanjem

(2015/C 140/06)

Poročevalec:	Bernard Soulage (FR/PES), podpredsednik regionalnega sveta regije Rona-Alpe
Referenčni dokument:	Sporočilo Komisije o smernicah o uporabi ukrepov za povezovanje uspešnosti evropskih strukturnih in investicijskih skladov z dobrim gospodarskim upravljanjem v skladu s členom 23 Uredbe (EU) št. 1303/2013 COM(2014) 494 final

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. opozarja, da bi morala imeti kohezijska politika Evropske unije še naprej osrednjo vlogo pri oživljanju gospodarstva v evropskih regijah;
2. ponovno poudarja, da načelno nasprotuje vsakršnemu makroekonomskemu pogojevanju, ki bi se uveljavljalo pri kohezijski politiki, zlasti pa **vsakršnemu povezovanju uspešnosti evropskih strukturnih in investicijskih skladov (ESI) z dobrim gospodarskim upravljanjem**, kakor je razvidno že iz mnenja Odbora o predlogu splošne uredbe o skladih skupnega strateškega okvira ⁽¹⁾. To povezovanje pravzaprav temelji na napačni predpostavki, po kateri bi bile lokalne in regionalne oblasti prav toliko odgovorne za proračunske prekoračitve kot nacionalne oblasti;
3. želi prav tako opozoriti na svoj poziv, naj se pripravi bela knjiga o politiki teritorialne kohezije, s katero bi se predvsem vnovič odprla razprava o merilu kakovosti življenja in kakovosti gospodarske rasti, ki ne bi upoštevalo zgolj BDP; poziva k pripravi novih in bolj verodostojnih kazalnikov, ki bi bolje odražali pričakovanja družbe;
4. se poleg tega, da načelno nasprotuje makroekonomskemu pogojevanju, sprašuje, kakšno dodano vrednost imajo te smernice, ki zgolj povzemajo člen 23 Uredbe št. 1303/2013;
5. meni, da bi reprogramiranje lokalne in regionalne oblasti po krivici prizadelo, saj glede na to, da so največkrat že po ustavi zavezane k uravnoteženju proračunov, niso odgovorne za čezmerne javne primanjkljaje na nacionalni ravni. V EU-27 je v letih 2009 in 2010 skupni primanjkljaj v javnih financah na podnacionalni ravni znašal približno 0,8 % BDP, leta 2007 pa 0,1 % BDP. Čeprav se je stanje javnih financ na podnacionalni ravni v nekaterih državah izraziteje poslabšalo in se je v njih primanjkljaj v obdobju 2007–2013 povečal za več kot 0,5 odstotne točke, je to poslabšanje neprimerljivo s stanjem nacionalnih proračunov ⁽²⁾;
6. poudarja, da je stanje zelo podobno glede zadolženosti lokalnih in regionalnih oblasti, saj je (kakor ugotavlja Komisija v 6. poročilu o koheziji) prirast javnega dolga predvsem posledica dejavnosti centralne vlade. Skupna zadolženost lokalnih in regionalnih oblasti brez večjih zakonodajnih pooblastil je v vseh državah članicah nižja od 10 % BDP. Vseeno pa je zadolženost v nekaterih državah še vedno zaskrbljujoča;
7. ocenjuje, da je učinkovitost javne porabe bolj povezana z uspešnostjo in dobrim upravljanjem ⁽³⁾ kakor z makroekonomskimi dejavniki, kar kažejo tudi številne študije. Poleg tega meni, da kakovost javnih ukrepov odločilno vpliva na zmožnost kohezijske politike, da poganja rast. Prav tako ugotavlja, da so v predpisih, ki sestavljajo t. i. šesterček, že določene visoke kazni za neupoštevanje pravil makroekonomske stabilnosti. Zato dvomi o učinkovitosti kazni v oblikičasne ustavitve plačil iz strukturnih skladov, s katero bi bila ista napaka kaznovana dvakrat;

⁽¹⁾ CdR 4/2012 fin.

⁽²⁾ Eurostat – GD REGIO.

⁽³⁾ Quality of Government and Returns of Investment, OECD Regional Development Working Papers, št. 2013/12.

8. v zvezi s šesterčkom tudi meni, da je treba spremeniti način izračuna „strukturnega primanjkljaja“, tako da bodo upoštevane značilnosti gospodarstev posameznih držav članic in strukturne razlike pri javnih izdatkih;

Kohezijska politika mora ostati evropska naložbena politika

9. izraža hudo zaskrbljenost zaradi tveganja, da bodo ukrepi, predvideni za obdobje 2014–2020, negativno vplivali na **evropsko rast** ter projekte gospodarskega in družbenega razvoja, s čimer bi načrtovanje ESRR in ESS za obdobje po letu 2015 postalo negotovo; to je namreč že zdaj precej ogroženo zaradi zamud pri načrtovanju, ki so posledica poznega zaključka pogajanj o večletnem finančnem okviru in težav držav članic ter lokalnih in regionalnih skupnosti pri izpolnjevanju zahtev predhodnega pogojevanja;

10. v zvezi s tem poudarja vse večjo in pomembno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti, ki so odgovorne za približno 33 % javnih izdatkov, kar označuje rahlo povečanje za 2 točki v primerjavi s preteklima dvema desetletjema (1995–2013) in predstavlja 16 % BDP. Čeprav se pomen teh oblasti po državah razlikuje glede na to, kako so institucionalno organizirane, imajo na področjih, kot so izobraževanje, zdravstveno varstvo, varstvo okolja, prevoz, raziskave in razvoj ter energija, pri zagotavljanju javnih storitev in zlasti pri izdatkih, ki spodbujajo rast in jih je opredelila tudi sama Komisija (glej 6. poročilo o koheziji), precej pomembnejšo vlogo od centralne vlade;

11. zato poziva k spremembi določila o naložbah, da bo mogoče regionalne in nacionalne naložbe, sofinancirane z evropskimi sredstvi (skladi ESI ali IPE), računovodsko izvzeti iz izračuna nacionalnih javnih primanjkljajev v okviru evropskega semestra;

12. opozarja na vsebinsko protislovje med določbami o makroekonomskem pogojevanju in določbami Pakta za stabilnost in rast, ki v izrednih in začasnih okoliščinah, opredeljenih v Uredbi št. 1177/2011, omogoča nekoliko več prožnosti pri njegovi uporabi, pa tudi v primerjavi z ugotovitvami same Komisije, da „fiskalni okvir EU nudi dovolj možnosti, da se potrebe po produktivnih javnih naložbah uskladijo s cilji fiskalne discipline“⁽⁴⁾;

13. v zvezi s tem znova izraža zaskrbljenost, ker se v novem računovodskem okviru Eurostata ESA 2010, ki se je začel uporabljati septembra 2014, ne razlikuje med izdatki in naložbami, kar za lokalne in regionalne oblasti pomeni, da morajo določiti najvišji znesek naložb na leto in na prebivalca. Ti najvišji zneski bi lahko dejansko ovirali lokalne in regionalne oblasti v nekaterih državah članicah pri zagotavljanju potrebnega sofinanciranja projektov v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Zato poziva Evropsko komisijo, naj predloži poročilo o izvajanju ESA 2010;

14. opozarja, da so bile lokalne in regionalne oblasti trikratno prizadete zaradi ukrepov fiskalne konsolidacije, s katerimi so se države odzvale na gospodarsko in finančno krizo. Prvič, ti ukrepi so močno omejili zmožnost podnacionalnih oblasti, da prispevajo k javnim naložbam. Te so v obdobju 2002–2007 v EU-27 v povprečju znašale 2,3 % BDP in so se zmanjšale na 1,8 % BDP, zlasti pa so upadle realno, in sicer za 7,2 % v letu 2010, 5,9 % v letu 2011, 3,3 % v letu 2012 in 8,6 % v letu 2013;

15. drugič, ker so tekoči in kapitalski transferji centralne vlade v skorajda vseh državah EU za lokalne in regionalne oblasti glavni vir prihodkov, so se ti močno znižali, kar se je nemudoma odrazilo v neuravnoteženosti njihovih proračunov. V španskih regijah je težava še toliko večja, saj so se njihovi prihodki realno znižali za 62 %, in sicer zaradi močnega upada transferjev centralne vlade (za 45 %) in občutnega povečanja transferjev regij centralni upravi (z zgolj 1,4 milijarde EUR na 10,1 milijardo EUR po cenah iz leta 2005);

16. tretjič, OECD ugotavlja, da se je zaradi ukrepov fiskalne konsolidacije še dodatno znižala naložbena zmožnost lokalnih in regionalnih oblasti, ki so se poleg tega morale spoprijeti še z zaostrenimi pogoji zadolževanja;

⁽⁴⁾ Evropska komisija, The Quality of Public Expenditure, str. 31.

17. poudarja pomemben prispevek skladov ESI k javnim naložbam v času krize, saj se je njihov delež z 11,5 % javnih naložb EU (bruto investicije v osnovna sredstva), kolikor je znašal v letu 2007, dvignil na 18,1 % v letu 2013. Njihov prispevek je v nekaterih državah znašal več kot 75 % javnih naložb. V obdobju 2007–2013 so plačila iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada ter s tem povezano nacionalno sofinanciranje na letni ravni v povprečju znašali okoli 0,55 % BDP EU-27;

18. zato meni, da so pretnje v povezavi s sredstvi ESRR in ESS, kadar je država v gospodarskih težavah, protislovne. Z znižanjem javnih izdatkov se javni primanjkljaji ne bodo avtomatično zmanjšali, poleg tega ima to lahko škodljive posledice na socialnem področju;

19. je močno zaskrbljen glede morebitnega poslabšanja stanja javnih financ na nacionalni in podnacionalni ravni, če bi bila začasno ustavljena tudi plačila, ne le prevzete obveznosti. Prav tako opozarja, da se je povezovanje strukturnih skladov z dobrim gospodarskim upravljanjem javnih primanjkljajev izkazalo za neprimerno že takrat, ko je bilo prvič uvedeno pri Kohezijskem skladu, saj kazni za primanjkljaj prej poslabšajo gospodarski položaj držav kot pa nasprotno;

20. znova poziva Evropsko komisijo, naj pripravi belo knjigo, s katero bo na ravni EU določena tipologija kakovosti javnih naložb v računih javnih izdatkov glede na njihove dolgoročne učinke. Taka tipologija bi lahko po potrebi omogočila ponderirano oceno kakovosti javnih naložb pri izračunu proračunskega primanjkljaja ali boljše upoštevanje dejanskega makroekonomskega cikla oziroma makroekonomskih razmer;

Kontraproduktivno reprogramiranje sredstev

21. dvomi, da so vsebina in načini **reprogramiranja** vedno pozitivni ter prispevajo k večji dolgoročni konkurenčnosti države in preusmeritvi gospodarskega razvoja k sektorjem prihodnosti. Analiza doseženega od leta 2009 kaže, da so Komisija in države članice zaradi nujne dale prednost tekočim projektom, s čimer so želele pospešiti porabo sredstev in povečati likvidnost. S temi odločitvami je bilo na splošno mogoče povečati delež, namenjen raziskavam in razvoju ter inovacijam, splošni podpori podjetij, obnovljivim virom energije, cestam in trgu dela, vključno s posebnimi ukrepi za zaposlovanje mladih. V nekaterih primerih pa so te odločitve lahko privedle tudi do zapostavljanja sektorjev, ki spodbujajo rast, kot so storitve IKT, okoljske naložbe, železnice, izobraževanje in usposabljanje ter krepitev zmogljivosti;

22. izraža zaskrbljenost, ker je mogoče pravne omejitve reprogramiranja, kot so tiste, ki izhajajo iz obveze po upoštevanju tematskih usmeritev, ravnotežju med ESS in ESRR itd., le stežka uveljaviti;

23. meni, da je vzpostavitev instrumenta, ki bi se uporabljal samo za obdobje 2015–2019, težko uresničljiva;

24. meni, da reprogramiranje nikakor ni preprosta operacija, ki bi jo bilo mogoče hitro izpeljati, temveč bo glede na izkušnje iz preteklih petih let, podane v 6. poročilu o koheziji, ko je v osmih obravnavanih državah članicah in tudi v Evropski komisiji zahtevala ogromno človeških virov, zelo draga in jo bodo nacionalne uprave ter lokalne in regionalne oblasti težko izpeljale;

25. izraža zaskrbljenost zaradi višjega upravnega bremena kot posledice reprogramiranja, saj bodo morale veljati iste obveze kot pri pripravi sporazuma o partnerstvu (kazalniki uspešnosti, pogoji itd.), zaradi česar bo morda treba angažirati nove strokovnjake in povečati izdatke. Če se sedanje zaposlene preveč obremenijo z dodatnimi nalogami, se lahko zmanjša njihova delovna učinkovitost, to pa je ravno nasprotno od pričakovanega;

26. obžaluje upravno preobremenitev, povezano z reprogramiranjem, ki bo vplivala ne le na evropsko in nacionalne uprave, temveč tudi in predvsem na regionalne uprave, kadar imajo te vlogo organov upravljanja. To utegne zaradi potrebe po hitrem odzivanju na zahteve Komisije in angažiranju dodatnih kadrov povzročiti visoke dodatne stroške;

Makroekonomsko pogojevanje ni v evropskem duhu

27. obžaluje ponovno centralizacijo tako na nacionalni kot evropski ravni, ki je razvidna iz predvidenega instrumenta kot celote in vključuje obsežne posege Komisije. Zaradi kratkih rokov za reprogramiranje bo nedvomno ponovno postavljeno pod vprašaj načelo partnerstva in upravljanja na več ravneh, ki je posebej značilno za kohezijsko politiko;

28. poudarja, da bi tovrstno kaznovanje negativno vplivalo na javno mnenje in bi brez dvoma okrepilo sovražno razpoloženje do EU;

29. izraža začudenje, ker Evropski parlament ne bo mogel več v celoti izvajati demokratičnega nadzora nad tem novim sistemom makroekonomskega pogojevanja zaradi sprememb, ki se zdijo vse bolj tehnokratske, zlasti v zvezi z reprogramiranjem sredstev; Zato odločno poziva Evropsko komisijo, naj Evropski parlament vnovič umesti v središče odločanja, da bo lahko – v navezi z Evropskim odborom regij – sprejemal odločitve o vsakršnem izvajanju načela makroekonomskega pogojevanja.

V Bruslju, 12. februarja 2015

Predsednik
Evropskega odbora regij

Markku MARKKULA

Mnenje Evropskega odbora regij – Lokalne in regionalne oblasti ter varstvo pravne države in temeljnih pravic na več ravneh v EU

(2015/C 140/07)

Poročevalec:	Luc Van den Brande (BE/EPP), predsednik urada za stike med Flandrijo in Evropo
Referenčni dokument:	Novi okvir EU za krepitev načela pravne države COM(2014) 158 final

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Načela pravne države, upravljanje na več ravneh in sporočilo Evropske komisije

1. meni, da so demokracija, človekove pravice in pravna država trije temeljni stebri, na katerih mora sloneti vsak pravni sistem, ne glede na njegovo naravo ali obliko. Demokracija je „kolektivna pravica“; človekove pravice so neodtujljive individualne pravice, ki jih je treba jamčiti v vseh okoliščinah, tudi če obstoječa demokracija ni popolna ali dovršena. Načela pravne države in iz njih izhajajoče prakse so odločilni za uresničevanje demokracije in varstvo človekovih pravic. Zato izrecno pozdravlja predlog Komisije, da se v EU vzpostavi okvir za varstvo pravne države, ki je nujen za evropsko povezovanje, saj je podlaga za zaupanje med posameznimi državami članicami ter med njimi in državljani EU. Tovrsten enotni okvir je pridobitev ne le za države članice, ampak tudi za lokalne in regionalne oblasti, saj so v praksi v veliki meri pristojne za uresničevanje temeljnih pravic in svoboščin.
2. Človekove pravice kot temeljne pravice, ki so povezane s človekovim dostojanstvom, imajo prednost pred vsako institucionalno strukturo in so v bistvu njihova predstopnja.
3. Čeprav ni enotne opredelitve pravne države, je ta osnovni pojem prisoten v evropski pravni tradiciji in temelji na treh načelih: (1) zakonske obveznosti vseh državljanov in njihovo izpolnjevanje morajo temeljiti na zakonih in ne morejo biti odvisni od neke poljubne ali enostranske odločitve izvršilne oblasti ali neke diskrecijske pravice, (2) spore med državljani in izvršilno oblastjo mora reševati nevtralno in neodvisno sodstvo na podlagi redne zakonodaje in (3) temeljne pravice državljanov (osebna svoboda, svoboda izražanja, svoboda združevanja itd.) je treba spoštovati in biti morajo jasno opredeljene ter imeti osnovo v jasni temeljni zakonodaji in ne smejo biti odvisne od nekega nejasnega ustavnega koncepta, izjave ali jamstva ali poljubne interpretacije. Ta načela so pomembna iz dveh razlogov: na eni strani morajo vlade izvajati pristojnosti v skladu z jasno zapisanimi in objavljenimi zakoni in predpisi, ki temeljijo na trdnih zakonskih načelih in se izvajajo pošteno in pregledno, na drugi strani pa morajo vlade same spoštovati ustavo in zakone, ki so jim podrejene.
4. Pomembno načelo subsidiarnosti (člen 5(3) Pogodbe o EU) mora biti tako temelj kot tudi vodilo za izvajanje pristopa upravljanja na več ravneh za varstvo temeljnih pravic.
5. Evropska konvencija o človekovih pravicah in Listina EU o temeljnih pravicah kot doslej najbolj dodelan okvir na tem področju sta od svojega sprejetja zavezujoča osnova za EU, vse države članice in vse ravni upravljanja, na katerih morajo temeljiti načela pravne države in njihovo izvajanje.

6. Koncept upravljanja na več ravneh, kot je bil razvit za EU pa tudi širše na ravni Sveta Evrope, temelji na dejstvu, da je na področju upravljanja v EU prišlo do potrebnega razvoja, ki se še nadaljuje, in sicer od modela „od zgoraj navzdol“ k bolj vključujočemu modelu. Pri tem se pristopa od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor med seboj dopolnjujeta in je treba upoštevati dve razsežnosti subsidiarnosti: vertikalno, pri čemer gre za krepitev udeležbe, soodgovornosti in partnerstva lokalnih in regionalnih izvoljenih predstavnikov, in horizontalno razsežnost, pri čemer soodgovornost sprejmejo in prevzamejo ostali družbeni akterji (socialno-ekonomski, akterji na področju izobraževanja, zdravja in kulture) na vseh ravneh vodenja in upravljanja. Pri upravljanju na več ravneh gre za upravljanje več akterjev in na več ravneh. Vsakodnevna politika lokalnih in regionalnih oblasti se prepleta z dogajanjem, ukrepi in vplivi na nacionalni in evropski ravni, ki na številnih področjih tudi določajo možnosti ravnanja na vsej celini in navsezadnje vsem svetu. Pravna država poleg tega v ustroju Evropske unije obsega več ravni in jo je zato treba tudi ščititi v sodelovanju s temi ravnmi. Politika enakih možnosti, pa tudi socialnega vključevanja, mora upoštevati konkretno realnost globalizacije in izzive, ki jih prinaša v zvezi z možnostmi zaposlovanja in dostopa do ugodnosti socialne države. Vsak nacionalni sistem ima svojo predzgodovino in lasten model, vendar gre naš razvoj v smeri čezmejnih zahtev glede kakovosti. Tako bo na koncu nastal evropski prostor za temeljne pravice, tudi socialne, ki bo temeljil na večplastnosti in prečnih povezavah.

7. Upravljanje na več ravneh omogoča obvladovanje morebitnih nevarnosti za pravno državo v konkretni situaciji in nadoknadi številne pomanjkljivosti: pomanjkanje informacij, zmogljivosti, finančnih sredstev, upravnih zmogljivosti in političnega vpliva, saj lokalne in regionalne oblasti sodelujejo pri nadzoru in uveljavljanju pravne države v EU. Ta model prav tako vodi k bolj participativni demokraciji, večji preglednosti in odgovornosti ter v središče umešča državljane. Varstvo pravne države je tako sredstvo za približevanje Evrope državljanom in obratno. Vse to prispeva k doseganju cilja, opredeljenega v beli knjigi o upravljanju na več ravneh, in sicer „usklajen[emu] ukrepanj[u] Unije, držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti, ki temelji na partnerstvu in katerega cilj je priprava in izvajanje politik Evropske unije“.

8. Na podlagi bele knjige o upravljanju na več ravneh iz leta 2009 se koncept vse bolj uresničuje, kot je razvidno iz mnenja o spremljanju, ki ga je Evropski odbor regij sprejel leta 2012, pa tudi delavnic, izdelanega pregleda stanja in nedavno objavljene Listine o upravljanju na več ravneh. Koncept se vse bolj uveljavlja na različnih političnih področjih in ga uporabljajo celo različni partnerji, prvi rezultat pa je razviden v splošni uredbi in kasneje sprejetem kodeksu ravnanja za evropske strukturne investicijske sklade.

9. Komisija v sporočilu jasno poudarja, da je pravna država steber vsake moderne demokracije in eno od temeljnih načel, ki izvira iz skupne ustavne tradicije vseh držav članic EU in je tako ena od najpomembnejših vrednot, na katerih temelji Unija kot območje svobode, varnosti in pravice (člen 2 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) ter preambuli k Pogodbi in Listini EU o temeljnih pravicah). Novo predstavljeni okvir je namenjen reševanju prihodnjih nevarnosti za načelo pravne države, preden so izpolnjeni pogoji za uporabo mehanizmov iz člena 7 PEU, vendar ne vpliva na postopke za ugotavljanje kršitev v skladu s členom 258 Pogodbe o delovanju EU (PDEU).

10. Tako novi pravni okvir uvaja horizontalni nadnacionalni pristop v primeru ogroženosti skupnih temeljnih vrednot EU zaradi ravnanja državnih akterjev, pri čemer sedanji postopki za ugotavljanje kršitev ne dajejo vedno rešitve. Pravno državo kot bistveno skupno vrednoto EU je posledično treba okrepiti, da se dosežejo cilji na področju varstva temeljnih vrednot, kamor sodi tudi varstvo temeljnih pravic kot bistveni del.

11. Novi okvir, katerega postopek poteka v treh stopnjah, bi moral zapolniti vrzel in za institucije EU ustvariti možnosti, da ovrednotijo pravno državo in se nato tudi odzovejo, če država članica zaradi svojih dejanj tvega, da bo sistemsko ogrozila pravno državo. V novem mehanizmu so zato predvideni trije koraki: (1) objektivna in natančna ocena stanja v zadevni državi članici, (2) priporočila za takojšnje in konkretno ukrepanje, s katerim bi preprečili ogrožanje pravne države, če zadeva še ni bila zadovoljivo rešena, in (3) spremljanje ukrepov, ki so jih sprejele zadevne države članice na podlagi priporočila, ki ga je nanje naslovila Komisija. Pri tem postopku, ki temelji na dialogu z zadevno državo članico, je izjemno pomembno, da se čim prej vključijo različne ravni upravljanja, vključno z lokalno in regionalno ravno, ter civilna družba.

Krepitev varstva temeljnih pravic: prenovljen in inovativen okvir upravljanja na več ravneh za EU

12. Lokalne in regionalne oblasti se prve neposredno soočijo z izzivi in problemi, ki lahko neposredno vplivajo na postopke pravne države ter s tem tudi na možnost uresničevanja določenih temeljnih pravic in ki se vsakodnevno porajajo na mnogih področjih: gospodarski problemi, brezposelnost, okolje in podnebne spremembe so le nekateri izmed njih. Posebna vloga lokalnih in regionalnih oblasti je tudi v njihovem strokovnem znanju, ki jim omogoča, da že zgodaj prepoznajo morebitne sistemske grožnje za pravno državo, pa tudi v usmerjenosti v rezultate, česar se je treba zavedati pri evropski politiki. To velja zlasti v globaliziranem svetu, kjer sta preseljevanje in mobilnost privedla do novih medkulturnih odnosov in pluralne družbe z različnimi vrednotami in veroizpovedmi, kar se zlasti občuti v lokalnih skupnostih. Rezultat pri varstvu pravne države in temeljnih pravic je mogoče doseči le, če pri tem sodelujejo in k temu prispevajo vse politične ravni, glede na svoje pristojnosti in odgovornost, če so med seboj ustrezno povezane v mrežo in te različne prispevke med seboj usklajujejo. Na mnogih področjih se je uveljavilo stališče, da sta za doseganje boljših rezultatov potrebna pristop, ki temelji na dejstvih, in lokalni pristop. To nedvomno velja tudi za varstvo temeljnih pravic. Krepitev teh pravic pozitivno vpliva na družbeno-ekonomski razvoj. Odločitve, ki se sprejemajo najbližje državljanom, krepijo vzajemno zaupanje in zaupanje v družbi, v kateri živijo.

13. Presenetljivo je, kako zelo se je v nekaj letih razprava EU o temeljnih pravicah in krepitvi pravne države povezala z vzorcem upravljanja na več ravneh. Vendar so bistveni instrumenti za izvajanje te vizije v praksi načela delovanja, ki jih je OR navedel v mnenju o spremljanju leta 2012, pripravljen pregled stanja in zlasti Listina o upravljanju na več ravneh.

14. Temeljne vrednote, za katere se zavzema „Evropa“ (torej ne le EU in Svet Evrope, temveč tudi vodilne nacionalne tradicije), se ne nanašajo zgolj na demokratični pravni red, pač pa tudi na politiko za zagotavljanje realne možnosti za uresničevanje teh vrednot. Če se ta perspektiva dosledno uporablja, se položaj regionalnih in lokalnih organov pokaže v popolnoma novi luči. Potem to niso le instance, ki izvajajo nacionalno (in evropsko) zakonodajo in politične ukrepe (v skladu s pristopom „od zgoraj navzdol“), ampak polnopravni akterji, ki so politično odgovorni, da znotraj določenih okvirov in glede na lokalne razmere oblikujejo celostno politiko. Pri tem ne gre le za državljanske in politične pravice, temveč tudi za ekonomske in socialne pravice (izobraževanje, delo, zdravje, dobro počutje, stanovanja).

15. Lokalne in regionalne oblasti se prve soočijo s težavami nacionalne politike v zvezi s temeljnimi pravicami. Ukvarjajo se s posamezniki, skupinami ali „kategorijami“, ki so prve žrtve kršitev načel pravne države ali omejevanja temeljnih pravic. Posebno pozornost je treba nameniti zajamčenju univerzalnih temeljnih pravic vsem prebivalcem, ne glede na pravice in določbe, ki veljajo posebej za državljane EU.

16. Temeljne pravice, kot so enake možnosti za zaposlitev s polnim delovnim časom in družbena emancipacija, je treba sistematično spodbujati z ustreznimi podpornimi ukrepi. V tem smislu so lokalne in regionalne oblasti skupaj z nacionalnimi in evropskimi oblastmi in civilno družbo polnopravni partnerji v strateškem gibanju za uresničevanje socialne pravne države.

17. Zaskrbljenost v zvezi z morebitnimi kršitvami temeljnih pravic je treba razširiti na sistematično politično voljo za uresničevanje načela pravne države v Evropski uniji in njenih državah članicah tudi v pozitivnem smislu. Zato se koncept pravne države, ki se nanaša izključno na varstvo pravic, spreminja v dinamičen koncept, v okviru katerega morajo temeljne pravice prek političnih ukrepov vključevati tudi socialni vidik. Temu se Evropska komisija še ni dovolj posvetila. V zvezi z notranjimi zadevami držav članic ima (preveč) zadržano stališče ter želi v svojem novem političnem okviru zlasti razviti bolj prožno alternativo dejanskemu postopku za ugotavljanje kršitev, da bi lahko ukrepala bolj zgodaj. Pri tem je lahko vse bolj splošno sprejeto načelo upravljanja na več ravneh uporaben pristop. Sporočilo Komisije odpira možnosti za proaktiven pristop, in sicer s sklicevanjem na Beneško komisijo, v katerega pa je treba vključiti različne ravni upravljanja in civilno družbo zadevne države članice, da bo lahko v celoti učinkovit.

18. Lokalne in regionalne oblasti so ključni partnerji evropskih in nacionalnih oblasti, ki lahko skupaj s civilno družbo ne le varujejo sodobno pravno državo, ampak jo tudi aktivno in politično oblikujejo na lastno politično pobudo. To je osrednja naloga vsake ravni upravljanja. Akterji, ki se temu sistematično izmikajo, kršijo Listino o temeljnih pravicah in ne sodelujejo pri evropskem razvoju.

19. Zato je treba upoštevati pomembno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri varstvu temeljnih pravic, da se zagotovi njihovo učinkovito izvajanje, vendar vedno v skladu z ustreznimi običaji ali ustavo.

20. Lokalne in regionalne oblasti morajo dobiti možnost, da se obrnejo neposredno na Evropsko komisijo, ko ugotovijo, da bi bila pravna država lahko ogrožena. Evropska komisija bi morala za to ustvariti ustrezne strukture.

21. Varstvo temeljnih pravic ni le stvar Evropske komisije. Tudi Evropski parlament mora k temu dejavno prispevati. V primeru neposredne grožnje pravni državi je treba poskrbeti za ustrezno parlamentarno preglednost na ravni EU z udeležbo lokalnih in regionalnih oblasti, ki bo prispevala k oceni položaja.

22. Tudi na regionalni oziroma lokalni ravni je mogoče razlikovati med vertikalno in horizontalno razsežnostjo. Slednja se nanaša na interakcijo javne in zasebne pobude, na primer pri socialno-ekonomskem razvoju in ukrepih o izobraževanju, zdravju in negi.

23. Lokalne in regionalne oblasti, zlasti tiste z zakonodajnimi pooblastili, so neposredno odgovorne za konkretizacijo številnih temeljnih pravic in so v ta namen opredelile splošne politične smernice. To konkretno zadeva tudi posebne državljanske pravice, povezane z varovanjem svobode izražanja ter svobode združevanja in delovanja, udeležbo na svobodnih in poštenih volitvah ter splošneje preprečevanje vseh oblik diskriminacije v lokalni ali regionalni skupnosti. Lokalne in regionalne oblasti zato niso le posredniki pri jasnih kršitvah temeljnih pravic, ampak morajo tudi same izdelati in uporabljati konkretne smernice za uresničevanje teh pravic.

24. Klasična razprava EU izhaja iz tega, da v naših regijah, mestih in občinah živijo državljani EU, zato je politika nediskriminacije pogosto osredotočena na pravice državljanov drugih držav članic EU, vendar pa je družbena realnost, zlasti v velikih mestih, veliko bolj kompleksna. Vključitev v družbo je mogoče doseči le z oblikami predstavnike in participativne demokracije, ki je temelj sožitja, ter ob ohranjanju zgodovinske in kulturne identitete posameznega okolja. Če želimo vključiti vse državljane, je treba razširiti opredelitev „državljanstva“ (glej Svet Evrope: Bela knjiga o medkulturnem dialogu, 2008): „Državljanstvo je v najširšem smislu pravica in dejanska odgovornost skupaj z drugimi sodelovati v kulturnem, družbenem in gospodarskem življenju ter javnih zadevah skupnosti.“ Podobno profesor Antonio Papisca govori o „Nova Civitas“.

25. V Strateškem okviru EU za temeljne pravice, ki sta ga pripravila Kongres Sveta Evrope in Agencija za temeljne pravice, je ponujen okvir za uresničevanje omenjene povezave horizontalne in vertikalne razsežnosti, da se tako doseže odločna udeležba, sodelovanje in usklajevanje. V tem smislu bi morala biti Agencija za temeljne pravice tudi sposobna preverjati varstvo načela pravne države in spoštovanje temeljnih pravic v državah članicah EU in po potrebi sprožiti alarm.

26. Agencija za temeljne pravice in Svet Evrope morata biti stalen vir strokovnega znanja, zlasti tudi v odnosu do lokalnih in regionalnih oblasti.

27. Varstvo temeljnih pravic je treba izrecno utemeljiti na pojmu upravljanja na več ravneh.

Drugi konkretni predlogi

28. Regionalne in/ali lokalne oblasti je treba spodbujati, naj:
- vključijo temeljne pravice in pravno državo v dejavnosti organizacij civilne družbe in jih zaščitijo,
 - javno razpravljajo o pomenu teh tem in krepijo ozaveščenost,
 - z usposabljanjem in podporo krepijo zmogljivosti vseh akterjev,
 - postavijo infotočke za neposreden dostop za državljane,
 - vzpostavijo sistem opozarjanja ob morebitnem sodelovanju z regionalnim ali lokalnim varuhom človekovih pravic,
 - na podlagi tega spremljanja sporočajo informacije drugim organom,
 - nadaljujejo eksperiment pametnih mest.
29. Odbor regij bi lahko preučil, ali bi naslednji predlogi prispevali k varstvu pravne države v Evropski uniji:
- ustanovitev projektne skupine za pripravo odprte metode koordinacije,
 - odprtje pisarne, kamor lahko lokalne in regionalne oblasti poročajo,
 - razmislek o splošni evropski kampanji ozaveščanja za lokalne in regionalne oblasti glede varstva pravne države,
 - organizacija konference o upravljanju na več ravneh pri varstvu temeljnih pravic in spodbujanju izvajanja listine, da bi oblikovali konvencijo upravljanja na več ravneh med lokalnimi in regionalnimi oblastmi,
 - priprava tristranskega dogovora s Kongresom Sveta Evrope in Agencijo za temeljne pravice na podlagi njenega Strateškega okvira EU za temeljne pravice.

V Bruslju, 12. februarja 2015

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

III

(Pripravljalni akti)

ODBOR REGIJ

Mnenje Evropskega odbora regij – Na poti h krožnemu gospodarstvu: pregled zakonodaje EU o odpadkih

(2015/C 140/08)

Poročevalka:	Mariana Găju (RO/PES), županja občine Cumpăna, okrožje Constanța (RO/PES)
Referenčna dokumenta:	Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Na poti h krožnemu gospodarstvu: program za Evropo brez odpadkov COM(2014) 398 final Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi direktiv 2008/98/ES o odpadkih, 94/62/ES o embalaži in odpadni embalaži, 1999/31/ES o odlaganju na odlagališčih, 2000/53/ES o izrabljenih vozilih, 2006/66/ES o baterijah in akumulatorjih ter odpadnih baterijah in akumulatorjih ter 2012/19/EU o odpadni električni in elektronski opremi COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

A. Na poti h krožnemu gospodarstvu

1. izraža zadovoljstvo nad svežnjem ukrepov Komisije o krožnem gospodarstvu⁽¹⁾, ki v Evropski uniji uvaja skupen in skladen okvir učinkovite rabe virov. OR poudarja, da so za to potrebni politična volja za spremembe, dolgoročna politika in načrtovanje na področju naložb, pa tudi preskok pri ozaveščenosti in vključenosti državljanov in njihovega ravnanja glede virov. Poleg tega opozarja na temeljno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri razvoju takšnih politik, pa tudi pri njihovem izvajanju in oceni⁽²⁾;

2. v celoti priznava potrebo po prehodu na krožno gospodarstvo in njegove prednosti, kot jih je predstavila evropska platforma na visoki ravni za učinkovito rabo virov (EREP)⁽³⁾. OR opozarja, da je to logično nadaljevanje zavez, ki so bile oblikovane v 7. okoljskem akcijskem programu EU v okviru časovnega načrta za Evropo, gospodarno z viri. Poudarja, da je nujno vzpostaviti krožno gospodarstvo, če želimo uresničiti vse cilje glede učinkovite rabe virov, da bi lahko gospodarstvo spet stopilo na pot rasti in da bi se zmanjšala njegova odvisnost od primarnih surovin na način, ki bi omogočil večjo zaščito okolja;

⁽¹⁾ COM(2014) 398 final.

⁽²⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/re_platform/index_en.htm

3. izraža močno zaskrbljenost, ker je Komisija decembra 2014 najavila, da namerava umakniti predlog o spremembi več direktiv o odpadkih, namenjenih spodbujanju krožnega gospodarstva; meni, da je ta predlog, ki so mu številne evropske institucije in zainteresirane strani posvetile že veliko dela, na splošno gledano uravnotežen kompromis; v zvezi s tem spominja, da so Evropski parlament, Svet EU in številne zainteresirane strani izrazile jasno podporo nadaljevanju zakonodajnega procesa;

4. poziva Evropsko komisijo, naj sprejme bolj povezan in bolj celovit pristop h krožnemu gospodarstvu. Za prehod na krožno gospodarstvo je poleg posvečanja pozornosti preprečevanju odpadkov in njihovi ponovni uporabi potreben pristop, ki vključuje celotno verigo, pa tudi boljša povezanost posameznih političnih področij in pobud, kot so časovni okvir za Evropo, gospodarno z viri, 7. okoljski akcijski program, podnebni in energetski sveženj, okoljski odtis (analiza življenjskega kroga in ogljični odtis) ter evropska strategija za bioproizvode (Inovacije za trajnostno rast: biogospodarstvo za Evropo);

5. ugotavlja, da namerava Komisija do konca leta 2015 predstaviti izboljššan in ambicioznejši niz predlogov, vendar izraža resne pomisleke, da bi bilo možno doseči precej boljše kompromise glede več kompleksnih vprašanj v tako kratkem času; v zvezi s tem opozarja, da so nujno potrebne jasne in zanesljive pravne smernice za lokalne in regionalne oblasti in da lahko krožno gospodarstvo močno prispeva h gospodarski rasti; zato priporoča, naj ne izgubljajo časa in naj bi skušali izboljšati predloge Komisije v okviru tega zakonodajnega postopka, in poziva Komisijo in sozakonodajalce, naj upoštevajo te pripombe in predloge pri svojem prihodnjem delu, vključno pri krepitvi krožnega gospodarstva v zgodnji fazi zasnove proizvodov in njihove proizvodnje;

6. poudarja, da je treba v evropski pristop h krožnemu gospodarstvu v celoti vključiti biogospodarstvo, ki z letnim prometom okoli 22 milijard EUR pomembno prispeva k zeleni in trajnostni rasti ter k novim priložnostim za zaposlitev in trženje. Večji del vlaganj v biogospodarstvo poteka na lokalni ravni, kjer številne pobude od spodaj navzgor ustvarjajo nove vrednostne verige in priložnosti za zaposlitev;

7. v tem okviru opozarja predvsem na pomemben potencial krožnega gospodarstva za prihranke podjetij, javnih organov in potrošnikov v EU; poudarja, da se morajo ti prihranki odraziti v velikih dolgoročnih naložbah v gospodarstvo EU, kar bo privedlo do ustvarjanja trajnostnih delovnih mest v EU;

8. poudarja, da je še naprej treba na vseh ravneh – evropski, nacionalni in regionalni – razvijati ugoden politični okvir za krožno gospodarstvo z izvajanjem ukrepov, ki združujejo pametne predpise, tržne instrumente, zlasti tiste, ki so namenjeni spodbujanju uporabe recikliranih materialov, raziskave in inovacije, spodbujevalne mehanizme, izmenjavo informacij ter podporo prostovoljnemu pristopu. Odbor meni, da so zasnova proizvodov in inovacije ključni dejavniki za pospešitev prehoda na krožno gospodarstvo, ter Komisijo poziva, naj spodbuja inovacije, zlasti s pomočjo programa za raziskave in inovacije (Obzorje 2020), kakor tudi razvoj večjega števila krožnih modelov za proizvode in storitve, predvsem v okviru skladnejše politike na področju proizvodov, naj nadaljuje revizijo in izvajanje direktive o okoljsko primerni zasnovi z vključitvijo meril o učinkoviti rabi virov ter določi, kako bi bilo treba uporabljati presojo vpliva na okolje pri zasnovi proizvodov in postopkov;

9. podpira, da se direktiva o okoljsko primerni zasnovi uporabi za merila učinkovite rabe virov, povezana s trajnostjo, modularnostjo, možnostmi ponovne uporabe in možnostmi recikliranja, skupaj z ustreznim svetovanjem potrošnikom, tudi v zvezi s prihodnjimi prednostnimi skupinami proizvodov iz delovnega načrta za obdobje 2015–2017. Za spodbujanje učinkovite rabe virov je Odbor pozval h koreniti reviziji te direktive in njenih izvedbenih ukrepov, tako da bi se njeno področje uporabe razširilo na neenergetske proizvode z velikim vplivom na okolje⁽⁴⁾;

⁽⁴⁾ CDR3751-2013, CDR1617-2013, CdR 140/2011 fin.

10. poudarja, da je pomembno že zgodaj v procesu proizvodnje posebno pozornost nameniti embalaži iz sestavljenih materialov, da se zmanjšajo odpadki iz materialov, ki se jih ne da reciklirati ali jih je mogoče reciklirati le z uporabo zapletenih in dragih tehnologij; predlaga, da se uredba o znaku EU za okolje (Ecolabel) razširi na vse večje število storitev in izdelkov, tako zaradi lažjega izvajanja ukrepov za zmanjšanje odpadkov kot tudi zato, da se potrošnikom posredujejo jasnejše in koristnejše informacije, da bi lahko zmanjšali okoljski učinek proizvodov in storitev;

11. pozdravlja pobude, ki jih je napovedala Evropska komisija, da bi spodbudila zelena javna naročila, in sicer smernice o možnostih, ki jih ponujajo nove direktive o na področju zelenih javnih naročil, priporočilo o spremljanju uspešnosti držav članic pri doseganju okvirnega cilja 50-odstotnega deleža zelenih javnih naročil in podporo pri vzpostavljanju mrež za zelena javna naročila med javnimi organi. Vseeno pa OR ponavlja poziv, naj se za nacionalne vlade in evropske institucije določijo obvezni cilji glede zelenih javnih naročil ⁽⁵⁾;

12. ponovno poudarja, da je pri izvajanju strategije Evropa 2020 bistvenega pomena spremljati napredek njene vodilne pobude „Evropa, gospodarna z viri“ v okviru evropskega semestra in letnega pregleda rasti, ki se nanjo navezujeta. Gospodarnost z viri mora postati neločljiv del sistema nacionalnih poročil za strategijo Evropa 2020, nacionalnih programov reform in priporočil za posamezno državo. V zvezi s tem poziva Evropski svet, naj v vmesni pregled strategije Evropa 2020 vključi nov krovni cilj produktivnosti virov, merjen kot razmerje med BDP in porabo surovin, v skladu s katerim bi se do leta 2030 produktivnost virov povečala za najmanj 30 %, obenem pa upošteva obstoječe cilje na nacionalni ravni ⁽⁶⁾;

B. O predlogu direktive o spremembi več direktiv o odpadkih

13. poudarja napredek, ki je bil s pomočjo evropskega zakonodajnega okvira, utemeljenega na proaktivni politiki, dosežen pri ravnanju z odpadki. Odbor regij poudarja, da nekatere države članice ter lokalne in regionalne oblasti dosegajo in presegajo cilje EU na tem področju, in meni, da bo prihodnja zakonodaja morala upoštevati različne izhodiščne položaje in podpirati zlasti najmanj uspešne pri nadaljevanju in krepitvi tovrstnih prizadevanj;

14. meni, da mora odgovorna in trajnostna politika na področju hierarhije odpadkov poskrbeti, da se čim bolj zmanjšata ustvarjanje odpadkov ter negativni učinek odpadkov in ravnanja z njimi na človekovo zdravje in okolje, pa tudi, da se zmanjša poraba surovin ter da se vire, ki jih vsebujejo odpadki, ponovno vključi v gospodarski krogotok. Po mnenju Odbora je spoštovanje hierarhije odpadkov najučinkovitejše sredstvo za omejevanje okoljskih in finančnih stroškov ravnanja z odpadki in da je zato obžalovanja vredno, da Komisija v sporočilu ne preučuje zamisli o vključitvi zavezujočega cilja zmanjšanja odpadkov v okvirno direktivo o odpadkih;

15. meni, da je treba zagotoviti lažjo uporabo mehanizmov za navajanje morebitnega stranskega proizvoda in prenehanja statusa odpadka, saj gre za enega najbolj neposrednih ukrepov za olajšanje ponovne uporabe materialov v proizvodnem ciklu in s tem za korak na poti h krožnemu gospodarstvu;

16. opozarja, da je glede na razlike med regijami in državami članicami EU pri spoštovanju ciljev, ki jih določa sedanja evropska zakonodaja o ravnanju z odpadki ⁽⁷⁾, treba spodbujati sodelovanje in razširjanje primerov dobre prakse na tem področju ter tako pomagati manj uspešnim do doseganja končnih ciljev, vendar je treba upoštevati, da so v regijah in na področjih, kjer je prebivalstvo razpršeno ali je gostota prebivalstva nizka, razdalje do obratov za predelavo odpadkov velike, stroški upravljanja odpadkov večji in je izjemno težko doseči končni cilj stanja brez odpadkov;

17. poudarja pomen ustvarjanja novih trgov za materiale, pridobljene iz odpadkov, in proizvode, izdelane iz njih, z vzpostavitvijo enotnega pravnega okvira in enakih možnosti za vse akterje, ki izkoristijo te materiale in jih ponovno vključujejo v gospodarski krogotok;

⁽⁵⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁶⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁷⁾ Direktiva 2008/98/ES, Direktiva 99/31/ES in Direktiva 94/62/ES.

18. poudarja bistveno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri izvajanju zakonodaje na tem področju, pri vzpostavljanju in financiranju infrastrukture za ravnanje z odpadki in njihovo skladiščenje ter pri zagotavljanju operativnega upravljanja njihovih tokov, ki je eden največjih izzivov, s katerimi se soočajo lokalne in regionalne oblasti. Odbor regij ponavlja poziv iz prejšnjega mnenja ⁽⁸⁾, naj te oblasti bolj sodelujejo pri reviziji ciljev, ki jih bodo morale izpolnjevati. V tem okviru zahteva, da EU lokalnim in regionalnim oblastem zagotovi takšno raven ukrepanja in sodelovanja, ki bo v celoti upoštevala načelo subsidiarnosti;

19. izraža obžalovanje, da v predlogu direktive ni dovolj poudarjena raba odpadkov, ki jih ni mogoče reciklirati, kot virov energije, kar bi bil končni korak v procesu vrednotenja odpadkov, saj bi to omogočilo boljše uresničevanje ambicioznih ciljev, ki jih morajo izpolniti vse države članice, hkrati pa bi se povečala tudi energetska neodvisnost Evropske unije;

20. meni, da so ugotovitve ocene učinka ⁽⁹⁾, spremnega dokumenta k predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta, zelo optimistične, in priporoča Komisiji, naj pojasni, na podlagi katerih podatkov je bila ocena izvedena, zlasti kar zadeva znanstvene dokaze, zaradi katerih se je odločila za ta konkreten pristop, stroške takšnega pristopa in, kar ni nepomembno, primernost uporabe merila najuspešnejših držav;

21. na podlagi prejšnjih priporočil ⁽¹⁰⁾ podpira hitrejše sistematično uvajanje ekonomskih instrumentov na področju ravnanja z odpadki v državah članicah ter pri lokalnih in regionalnih oblasteh, na primer s spodbujanjem uporabe teh instrumentov v načrtih ravnanja z odpadki in zagotavljanja skladnosti (kot del sistema zgodnjega opozarjanja) ter spodbujanjem razširjene odgovornosti proizvajalca. Odbor tudi poudarja potencial teh instrumentov za ustvarjanje prihodkov lokalnih in regionalnih oblasti, ki bi se lahko uporabili za kritje (dela) upravnih stroškov v zvezi z izvajanjem in uveljavljanjem ciljev glede odpadkov, prav tako pa bi lahko z njimi dobili sredstva za dejavnosti čistilnih akcij, recikliranje in druge okoljske projekte;

Opredelitev pojmov

22. poziva Svet in Evropski parlament, naj v Prilogi VI predloga direktive ohranita enotno in nedvoumno opredelitev *komunalnih odpadkov*. Ta opredelitev bi morala biti jasnejša, njen poudarek pa ne bi smel biti na tem, *kdo* zbira odpadke, marveč na tem, *kateri vrste* odpadki se zbirajo. Jasnejša enotna opredelitev je potrebna, da se zagotovi skladnost in primerno izvajanje politike ter omogoči primerjava dosežkov različnih lokalnih in regionalnih oblasti ter držav članic;

23. izraža zadovoljstvo nad predlogom spremembe opredelitve tega, kar se *bo pripravilo za ponovno uporabo in recikliralo*. Čeprav ta ne temelji v celoti na rezultatih, je odziv na predhodne pozive Odbora regij k vzpostavitvi enotne metodologije izračunavanja uspešnosti recikliranja in količine dejansko recikliranega materiala ⁽¹¹⁾;

24. priporoča Komisiji, naj pregleda opredelitvi *zbiranja in ločenega zbiranja*, saj si jih države članice različno razlagajo. Za statistične namene in poročanje ter kakovost materialov Odbor prav tako priporoča opredelitev pojma *ločevanja*, saj številne države beležijo in računajo količino odpadkov, ki je dostavljena sortirnicam, vendar ta lahko zajema tudi do 30 % nečistega materiala;

Enotna metoda merjenja

25. poudarja, da je treba vzpostaviti *enotno metodo izračunavanja ciljev recikliranja*, in pozdravlja predlog Komisije. S to poenostavitvijo in izbiro „metode, usmerjene v rezultate“, bo mogoče bolje primerjati različno uspešnost v EU ter spreminjati odpadke v koristne vire; hkrati poudarja, da ostajajo odprta vprašanja glede predlagane metode izračunavanja. Za nekatere tokove odpadkov se lahko izkaže, da bo z obstoječimi tehnikami zelo težko doseči zadane cilje. Odbor poziva Evropsko komisijo, naj pojasni metodo in uporabljene opredelitve ter po potrebi predlaga spremembe;

⁽⁸⁾ CDR1617-2013.

⁽⁹⁾ SWD(2014) 208 final.

⁽¹⁰⁾ CDR3751-2013, CDR1617-2013.

⁽¹¹⁾ CDR3751-2013.

Preprečevanje nastajanja odpadkov in optimizacija modelov upravljanja

26. opozarja, da je treba spoštovati načelo „hierarhije odpadkov“, ki daje prednost preprečevanju nastajanja odpadkov, saj gre za ključni element krožnega gospodarstva. V ta namen bi bilo treba to načelo upoštevati pred vsemi drugimi. S tega vidika bi morala Komisija v prvi vrsti predlagati *obvezujoče cilje za preprečevanje nastajanja odpadkov*, ki bi jih spremljale finančne spodbude, pa tudi izvajanje načela „onesnaževalec plača“ v celoti;

27. ponavlja svojo zahtevo, naj se uvede zavezujoč cilj za preprečevanje nastajanja in za zmanjševanje komunalnih odpadkov v EU, da bi bila do leta 2020 količina komunalnih odpadkov, ki jih ustvari ena oseba, manjša od 10 % ravni, ki smo jo beležili 2010 ⁽¹²⁾;

28. priporoča pripravo dodatnih ukrepov za izboljšanje ločenega zbiranja in recikliranja odpadkov, kot so: spodbujanje pnevmatičnega transporta gospodinjskih odpadkov do zabojnikov za ločeno zbiranje, postavitve zabojnikov z več predelki na gradbiščih, da se olajša ločevanje in upravljanje različnih vrst odpadkov, ki nastanejo med gradnjo in rušenjem, razvoj modelov upravljanja in naprav za recikliranje odpadkov od fotovoltaičnih zbiralnikov sončne energije, katerih količina se bo predvidoma povečala, ter vzpostavitev infrastrukturne mreže za dekontaminacijo in uporabo prometnih sredstev na koncu njihove življenjske dobe;

Razširjena odgovornost proizvajalcev

29. poudarja, da je pri prehodu na krožno gospodarstvo treba upoštevati ne le ravnanje z odpadki, ampak tudi druge panoge, ki so povezane z razvojem in proizvodnjo izdelkov. Za lažje recikliranje in dostopnost izdelkov je treba spodbujati okoljsko primeren razvoj izdelkov ter razširjanje tehnologije, pri kateri nastaja malo ali nič odpadkov;

30. v zvezi s krepitvijo razširjene odgovornosti proizvajalcev poziva Svet in Evropski parlament, naj ohranita predlagano spremembo člena 8 okvirne direktive o odpadkih, s katero se države članice ne le poziva, temveč se jim nalaga obveznost, da spodbujajo okoljsko učinkovitost ter okoljsko primerno zasnovo proizvodov, ki morajo biti zlasti tehnično trajnostni in primerni za recikliranje, ter upoštevajo učinek, ki ga ima proizvod v svojem celotnem življenjskem ciklu;

31. ugotavlja, da v predlogu direktive ni opredeljen kvantitativen cilj okoljsko odgovorne zasnove proizvodov, in gospodarske akterje poziva k večji odgovornosti do okolja; zavzema se za konkretna priporočila glede odstotka recikliranih materialov, ki naj bi se uporabili v proizvodih, danih na trg; pri tem opozarja tudi na pomen instrumenta znaka EU za okolje (Ecolabel);

32. ugotavlja, da je načelo razširjene odgovornosti proizvajalcev in uvoznikov učinkovit političen vzvod za ukrepe preprečevanja nastajanja odpadkov. Vendar Odbor regij poziva k sprejetju spremljevalnih ukrepov za zagotovitev, da se nastali stroški ne prenesejo na končnega uporabnika in da se dobiček ponovno vloži v proces ravnanja z odpadki;

33. še naprej podpira krepitev načela razširjene odgovornosti proizvajalcev v zakonodaji EU ⁽¹³⁾ s pomočjo predloga za opredelitev minimalnih standardov (povračilo stroškov zbiranja, ravnanje s tokovi odpadkov in njihova obdelava, stroški obveščanja prebivalstva in prilagajanje zasnove proizvodov v smeri okoljsko primerne zasnove);

Cilji

34. poziva Evropski parlament in Svet, naj ostaneta ambiciozna glede cilja ponovne uporabe in recikliranja komunalnih odpadkov, ki ga predlaga Komisija. Odbor regij prav tako pozdravlja novo določbo, po kateri morajo države članice v svoje načrte o ravnanju z odpadki vključiti ukrepe v zvezi z recikliranjem tistih odpadkov, ki vsebujejo znatno količino ključnih surovin;

⁽¹²⁾ CDR1617-2013.

⁽¹³⁾ CDR1617-2013.

35. svetuje, naj bosta za evropsko zakonodajo značilna ambicioznost in realizem. Odbor regij ugotavlja, da utegnejo predlogi za spremembo ciljev skupaj z enotno metodo izračunavanja pomeniti velik izziv za številne države članice ter lokalne in regionalne skupnosti, zlasti tiste, ki so naleteli na največ težav pri izvajanju sedanje zakonodaje. Nove cilje bi bilo treba opredeliti po podrobni analizi razlogov, zakaj se veljavni cilji niso spoštovali, in njihovih posledic, tudi na regionalni ravni, pri čemer imajo nekatera območja z izjemno nizko gostoto prebivalstva posebne demografske značilnosti; predlaga določitev takšnih ciljev recikliranja, ki bodo hkrati ambiciozni in izvedljivi, in sicer po poglobljeni razpravi z državami članicami ter njihovimi lokalnimi in regionalnimi oblastmi o ukrepih, potrebnih za njihovo učinkovito spremljanje in uspešno uresničevanje;

36. poudarja, da se izvajanje sedanjih ciljev med državami članicami in regijami močno razlikuje; vendar opozarja, da je glede na pozitivne rezultate v nekaterih državah članicah možno ambiciozne cilje doseči ali se jim vsaj približati, če za to obstajajo ugodne razmere in se razvijejo potrebne upravne zmogljivosti tam, kjer jih danes še ni ⁽¹⁴⁾;

37. se odločno zavzema za to, da bi bili cilji, ki jih opredeljuje nova direktiva, povezani s kakovostjo recikliranih ali ponovno pridobljenih materialov, ter se tako zagotovi, da reciklirani materiali niso škodljivi za okolje in zdravje ljudi ter so povsem konkurenčni na trgu surovin. Poleg tega bi bilo treba določiti enotna in jasna načela izračunavanja kvot dejanskega recikliranja;

38. priporoča, da se ohrani ambiciozna raven ciljev za recikliranje odpadne embalaže do let 2020, 2025 in 2030, in podpira predlog o uporabi enotne metodologije izračunavanja uspešnosti recikliranja, ki se omeji na dejavnosti recikliranja, ne bi pa veljala več za dejavnosti predelave in recikliranja, kot sedaj. Kvantitativne cilje za recikliranje bi bilo treba opredeliti po opravljeni oceni učinka spremembe metodologije izračunavanja. Pri metodologiji izračunavanja in ciljnih bi bilo treba upoštevati tudi neposredno ponovno uporabo embalaže. OR je že prej zahteval, da se preučijo možnosti povečanja deleža recikliranja plastične embalaže na 70 % ter deleža stekla, kovin, papirja, kartona in lesa na 80 % do leta 2020;

39. ponavlja že izrečeni poziv, naj se z vidika razvoja sektorja in določitve kvantitativnih ciljev ⁽¹⁵⁾ v revidirano direktivo EU o odpadkih vključi nov cilj v zvezi z recikliranjem bioloških odpadkov. Poleg tega bi Komisija prav tako lahko določila zavezujoča merila kakovosti komposta, da se spodbudi trg recikliranja bioloških odpadkov in varstvo okolja. V ta namen bi bilo koristno opredeliti smernice za državljanke o tem, kako izboljšati kakovost organskih odpadkov, ki se zbirajo in ki gredo v kompostiranje ⁽¹⁶⁾;

40. ponovno odločno priporoča, da se določijo dodatni cilji glede priprave za ponovno uporabo, ki bodo zavezujoči, različni in specifični za vsak tok odpadkov, zlasti pohištvenih in tekstilnih odpadkov ter odpadne električne in elektronske opreme, sploh ker te vrste cilji v določenih državah že obstajajo na nacionalni oziroma regionalni ravni ⁽¹⁷⁾;

Odlaganje odpadkov na odlagališčih

41. je po pozivu Evropskega parlamenta k postopni uvedbi prepovedi odlaganja odpadkov na odlagališčih ⁽¹⁸⁾ pozval, naj se do leta 2020 prepove odlaganje odpadkov, ki jih je možno reciklirati, oziroma biorazgradljivih odpadkov na odlagališčih ⁽¹⁹⁾. Zato Odbor regij ponavlja že izrečeni poziv Evropskemu parlamentu in Svetu, naj se vsaj ohrani predlagani cilj, da se od 1. januarja 2025 naprej na odlagališča ne odlagajo več nobeni biorazgradljivi odpadki ter da se ločeno zbrani odpadki, ki jih je mogoče reciklirati, tudi dejansko reciklirajo, če je to tehnično mogoče in ekonomsko sprejemljivo;

⁽¹⁴⁾ Glej tudi Poročilo o oceni teritorialnega učinka glede svežnja ukrepov za krožno gospodarstva, COR-2014-05609.

⁽¹⁵⁾ CdR 74/2009 fin.

⁽¹⁶⁾ CDR1617-2013.

⁽¹⁷⁾ CDR1617-2013, CDR3751-2013, CdR 140/2011 fin.

⁽¹⁸⁾ Poročilo Evropskega parlamenta o Evropi, gospodarni z viri, (2011/2068(INI)) 8.5.2012.

⁽¹⁹⁾ CdR 3751/2013 in CdR 1617/2013.

42. poziva k spremembi besedila o ciljnih glede zmanjševanja, saj sta pojma nenevarnih odpadkov, ki se odlagajo na odlagališča, in komunalnih odpadkov pri navedenih izračunih in razmerjih pomešana, čeprav komunalni odpadki niso edini, ki jih je mogoče odlagati na odlagališče za nenevarne odpadke. OR tudi predlaga, naj se predlagani prostovoljni cilj omejitve odlaganja ostankov odpadkov na največ 5 % do leta 2030 izrazi na prožnejši način, vendar poudarja, da bi moral postati zavezujoč cilj za zmanjšanje odlaganja teh odpadkov na odlagališča, kar bi bilo bolj v skladu s poslanstvom 7. akcijskega načrta za okolje ter predhodnih zahtev Odbora regij ⁽²⁰⁾;

43. poziva Komisijo, naj si še dodatno prizadeva izboljšati potencial za recikliranje gradbenih odpadkov in odpadkov pri rušenju, zlasti pa oceni, ali en sam cilj glede teh odpadkov zadošča za spodbujanje zbiranja, razvrščanja in recikliranja različnih gradbenih materialov ali pa bi bili potrebni konkretni cilji za gradbene materiale, ki ustvarijo manjši delež teh odpadkov;

Mehanizem zgodnjega opozarjanja in poročanje

44. pozdravlja vzpostavitev mehanizma zgodnjega opozarjanja za nadzor spoštovanja ciljev za recikliranje, predlaganih v novi direktivi. Načrti za skladnost ustrezajo pristopu v priporočilih Odbora regij, ki se je zavzel za določitev časovnih načrtov za vsako državo članico posebej; hkrati poziva Komisijo, naj državam članicam pri pripravi omenjenih načrtov nudi metodološko podporo;

45. prav tako soglašava z uvedbo obvezne priprave *letnih poročil*, ki se jim priloži poročilo o preverjanju kakovosti in ki jih preveri neodvisna tretja stran. Ta določba bi lahko ustvarila potrebne pogoje za boljše ocenjevanje položaja vsake države članice z vidika izpolnjevanja ciljev in omogočila sprejetje ukrepov za izboljšanje uspešnosti na tem področju;

46. priporoča, da bi bila predložitev letnih poročil v oceno neodvisni tretji strani obvezna le v primeru, ko obstajajo dvomi o zanesljivosti podatkov, navedenih v poročilih, in Komisiji svetuje, naj določi objektivna merila in zagotovi metodološko podporo za tovrstno oceno;

Subsidiarnost in sorazmernost

47. meni, da novi cilji glede recikliranja komunalnih odpadkov, odpadne embalaže, odpadne električne in elektronske opreme, odprava odlaganja odpadkov, ki jih je mogoče reciklirati, na odlagališča, sprva do leta 2025 in zatem do leta 2030, ter mehanizem zgodnjega opozarjanja in sprememba obveznosti glede poročanja ne vzbujajo skrbi z vidika subsidiarnosti. V zvezi s sorazmernostjo pa ugotavlja, da razlike glede izvajanja sedanjih ciljev in časovni načrt za nove cilje, za katerega se zavzema Komisija ⁽²¹⁾, ustvarjajo težave;

Delegirani akti

48. z zaskrbljenostjo opozarja na številne določbe nove direktive, ki bodo Komisijo pooblastile za sprejemanje delegiranih aktov v prihodnje.

⁽²⁰⁾ CdR 3751/2013 in CdR 1617/2013.

⁽²¹⁾ Poročilo o posvetovanju z mrežo za nadzor subsidiarnosti in skupino strokovnjakov za subsidiarnost Odbora regij, 2014.

II. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

Člen 1 – Sprememba Direktive 2008/98/ES, odstavek 6 – predlog spremembe člena 8, alineja (b)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>b. Odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„2. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za spodbujanje zasnove proizvodov, da bi zmanjšale njihov vpliv na okolje in nastajanje odpadkov med proizvodnjo in poznejšo uporabo proizvodov, brez izkrivljanja notranjega trga.</p> <p>Navedeni ukrepi vključujejo ukrepe za spodbujanje razvoja, proizvodnje in trženja proizvodov, ki so primerni za večkratno uporabo, ki so tehnično dolgotrajni in ki so potem, ko postanejo odpadki, primerni za ponovno uporabo in recikliranje, za olajševanje ustreznega izvajanja hierarhije ravnanja z odpadki. Pri ukrepih se upoštevajo vsi učinki življenjskega cikla proizvodov.”;</p>	<p>b. Odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:</p> <p>„2. <u>Evropska komisija in</u> Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za <u>spodbujanje zagotovitev takšne</u> zasnove proizvodov, da <u>ki</u> bi zmanjšale njihov vpliv na okolje in nastajanje odpadkov med proizvodnjo in poznejšo uporabo proizvodov, brez izkrivljanja notranjega trga.</p> <p>Navedeni ukrepi vključujejo ukrepe za spodbujanje razvoja, proizvodnje in trženja proizvodov, ki so primerni za večkratno uporabo, ki so tehnično dolgotrajni in ki so potem, ko postanejo odpadki, primerni za ponovno uporabo in recikliranje, za olajševanje ustreznega izvajanja hierarhije ravnanja z odpadki. Pri ukrepih se upoštevajo vsi učinki življenjskega cikla proizvodov.”;</p>

Obrazložitev

Največje spremembe za učinkovito rabo virov je mogoče izvesti pri izvoru. Sprememba zasnove proizvodov, tako da bi jih bilo mogoče večkrat uporabiti, popraviti in reciklirati, in izboljšanje njihove embalaže lahko v veliki meri prispevata k preprečevanju nastajanja odpadkov, ki je pri vrhu med zahtevami na tem področju, še pred recikliranjem in večkratno uporabo. Zato je potrebna ambicioznejša politika okoljsko primerne zasnove na ravni EU in držav članic.

Predlog spremembe 2

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

Člen 1 – Sprememba Direktive 2008/98/ES, odstavek 11

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>11. V členu 22 se drugi odstavek nadomesti z naslednjim:</p> <p>„Države članice do leta 2025 zagotovijo ločeno zbiranje bioloških odpadkov, da se zmanjša onesnaževanje odpadnih materialov.</p> <p>Komisija oceni ravnanje z biološkimi odpadki, da bi po potrebi predložila predlog. V okviru ocene se pregleda, ali bi bilo treba določiti minimalne zahteve za ravnanje z biološkimi odpadki ter merila kakovosti za kompost in pregnito blato iz bioloških odpadkov, da se zagotovi visoka raven varstva za zdravje človeka in okolje.”;</p>	<p>11. V členu 22 se drugi odstavek nadomesti z naslednjim:</p> <p>„Države članice do leta 2025 zagotovijo ločeno zbiranje bioloških odpadkov, da se zmanjša onesnaževanje odpadnih materialov, <u>ki jih je mogoče reciklirati, in zagotovi čim boljše recikliranje organskih odpadkov.</u></p> <p>Komisija oceni ravnanje z biološkimi odpadki, da bi po potrebi predložila predlog. V okviru ocene se pregleda, ali bi bilo treba določiti minimalne zahteve za ravnanje z biološkimi odpadki ter merila kakovosti za kompost in pregnito blato iz bioloških odpadkov, da se zagotovi visoka raven varstva za zdravje človeka in okolje.”;</p>

Obrazložitev

Biološki odpadki niso onesnaževala. Njihovo zbiranje bi morala voditi skrb, da bi jih čim boljše izkoristili, na primer za proizvodnjo energije iz bioplina ali gnojil, ne pa, da bi drugi odpadki ostali suhi. Poleg tega ne bi smeli predpisati ene ali druge možnosti – da se odpadki zbirajo ali da se predelujejo. Zaradi prilagajanja lokalnim razmeram in novim tehnologijam bi bilo vedno treba omogočiti prožnost. Pomembna je kakovost bioloških odpadkov in ne metoda, uporabljena za njihovo zbiranje ali ravnanje z njimi.

Predlog spremembe 3

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD), Priloga VI

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Sestava komunalnih odpadkov</p> <p>Komunalni odpadki vključujejo odpadke iz gospodinjstev in odpadke iz trgovine na drobno, malih podjetij, poslovnih zgradb in institucij (kot so šole, bolnišnice, vladne zgradbe), ki so po naravi in sestavi podobni odpadkom iz gospodinjstev, pri čemer te odpadke zbirajo občine ali se zbirajo v njihovem imenu.</p> <p>Sem spadajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kosovni odpadki (npr. bela tehnika, pohištvo, vzmetnice); — vrtni odpadki, listje, pokošena trava, smeti s cest, vsebina zabojnikov za smeti in odpadki, ki nastanejo pri čiščenju trgovin; — odpadki iz nekaterih komunalnih storitev, kot so odpadki, ki nastanejo pri vzdrževanju parkov in vrtov, odpadki, ki nastanejo pri čiščenju cest. <p>Poleg tega komunalni odpadki vključujejo odpadke iz istih virov, ki so jim podobni po sestavi in naravi ter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — se ne zbirajo v imenu občin, temveč neposredno v okviru shem razširjene odgovornosti proizvajalca ali zasebnih neprofitnih institucij za ponovno uporabo in recikliranje, zlasti z ločenim zbiranjem; — izvirajo s podeželja, kjer ni na voljo reden odvoz odpadkov. <p>Sem ne spadajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> — odpadki iz kanalizacijskih omrežij in čiščenja odplak, vključno z blatom iz čistilnih naprav; — gradbeni odpadki in odpadki pri rušenju objektov. 	<p>Sestava komunalnih odpadkov</p> <p>Komunalni odpadki vključujejo odpadke iz gospodinjstev in odpadke iz trgovine na drobno, malih podjetij, poslovnih zgradb in institucij (kot so šole, bolnišnice, vladne zgradbe), ki so po naravi in sestavi podobni odpadkom iz gospodinjstev, pri čemer te odpadke zbirajo občine ali se zbirajo v njihovem imenu.</p> <p>Sem spadajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kosovni odpadki (npr. bela tehnika, pohištvo, vzmetnice); — vrtni odpadki, listje, pokošena trava, smeti s cest, vsebina zabojnikov za smeti in odpadki, ki nastanejo pri čiščenju trgovin; — odpadki iz nekaterih komunalnih storitev, kot so odpadki, ki nastanejo pri vzdrževanju parkov in vrtov, odpadki, ki nastanejo pri čiščenju cest. <p>Poleg tega komunalni odpadki vključujejo odpadke iz istih virov, ki so jim podobni po sestavi in naravi ter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — se ne zbirajo v imenu občin, temveč neposredno v okviru shem razširjene odgovornosti proizvajalca ali zasebnih neprofitnih institucij za ponovno uporabo in recikliranje, zlasti z ločenim zbiranjem; — izvirajo s podeželja, kjer ni na voljo reden odvoz odpadkov. <p>Sem ne spadajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> — odpadki iz kanalizacijskih omrežij in čiščenja odplak, vključno z blatom iz čistilnih naprav; — gradbeni odpadki in odpadki pri rušenju objektov. <p><u>V evropskem katalogu odpadkov je natančno določeno, kaj sodi v kategorijo komunalnih odpadkov.</u></p>

Obrazložitev

Skupna opredelitev je potrebna za ovrednotenje, ali države članice izvajajo cilje glede odpadkov, določene v zakonodaji, in ne za oceno uspešnosti lokalnih oblasti. Zato bi bilo „komunalne odpadke“ treba opredeliti ne glede na to, kdo jih zbira, marveč glede na njihovo vsebino, torej njihovo sestavo. Poleg tega je opredelitev komunalnih odpadkov iz direktive v evropskem katalogu odpadkov še natančnejša in hkrati temelji na opredelitvi Komisije.

V Bruslju, 12. februarja 2015

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

Mnenje Evropskega odbora regij – Interoperabilnost kot sredstvo za posodobitev javnega sektorja

(2015/C 140/09)

Poročevalka:	Odeta Žerlauskienė (LT/ALDE), članica sveta okrožja Skuodas
Referenčni dokument:	Predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi programa za interoperabilnostne rešitve za evropske javne uprave, podjetja in državljane (ISA2) Interoperabilnost kot sredstvo za posodobitev javnega sektorja COM(2014) 367 final

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. poudarja koristi in priložnosti, ki jih ponuja obsežna uporaba informacijskih in komunikacijskih tehnologij za učinkovitejšo in bolj transparentno javno upravo;
2. ugotavlja pomen dostopnosti javnih institucij posameznikom in podjetjem z elektronskimi sredstvi ne glede na fizično lokacijo naslovnika ter poudarja svojo podporo razvoju čezmejnih javnih storitev, zlasti tistih, ki se nanašajo na interoperabilnost ter elektronsko identifikacijo, elektronski podpis, vročanje listin v elektronski obliki in druge sestavne dele e-uprave ⁽¹⁾;
3. poudarja pomen interoperabilnosti javnih uprav različnih držav članic in institucij EU v okviru splošne posodobitve javne uprave v EU ter institucij in organov EU, da bi dosegli cilje strategije Evropa 2020 in njenega vodilnega programa Evropska digitalna agenda ⁽²⁾;
4. ugotavlja, da je EU namenila precej pozornosti programom interoperabilnosti, odkar so bili uvedeni leta 1995 ⁽³⁾, in da je več organov EU to pozitivno ocenilo ⁽⁴⁾, zato poziva, naj se s tem nadaljuje in naj se še naprej posodablja javne službe, spodbuja dobro upravljanje in omogoča čezmejno in medsektorsko sodelovanje;
5. pozdravlja Sklepe Evropskega sveta z zasedanja 24. in 25. oktobra 2013, v katerih je bilo predlagano, naj se nadaljuje posodabljanje javne uprave, zlasti elektronskih storitev, kot so e-uprava, e-zdravje, e-računi in e-javna naročila, in poudarjeno, da je treba zagotoviti interoperabilnost teh storitev, da bi povečali število in kakovost digitalnih storitev za državljane in podjetja v Evropi z nižjimi stroški in dosegli učinkovitejše, bolj transparente in kakovostnejše storitve javnega sektorja;

⁽¹⁾ Glej CdR 4165/2014, 5960/2013, 5559/2013, 3597/2013, 1646/2013, 2414/2012, 1673/2013, 626/2012, 402/2012, 65/2011, 104/2010.

⁽²⁾ Evropska digitalna agenda, Sporočilo Komisije COM(2010) 245 final, 28.8.2010.

⁽³⁾ Prvi pravni akt s tega področja je Sklep Sveta 95/468/ES z dne 6. novembra 1995 o prispevku Skupnosti za telematsko izmenjavo podatkov med upravami v Skupnosti (IDA).

⁽⁴⁾ Resolucija Evropskega parlamenta o konkurenčnem enotnem digitalnem trgu – e-uprava kot vodilna sila (3. april 2012).

6. želi poudariti rezultate letnega pregleda rasti, ki jih je Komisija objavila leta 2011, 2012 in 2013 in ki kažejo, da kakovost dela evropskih javnih uprav neposredno vpliva na gospodarsko okolje, zaradi česar je bistvenega pomena za spodbujanje produktivnosti, konkurenčnosti in rasti; zato poudarja pomen pravočasne in celovite posodobitve javne uprave;

7. poudarja, da je več kot 100 000 lokalnih in regionalnih oblasti iz vseh 28 držav članic EU, pa tudi drugih držav, ki jih neposredno zadeva zakonodaja EU, ki so ključni ponudniki storitev za širšo javnost in podjetja ter katerih glas bi bilo treba upoštevati pri pripravi pobud, ki se nanašajo na zagotavljanje javnih storitev;

8. pozdravlja program za interoperabilnostne rešitve za evropske javne uprave, podjetja in državljane (ISA2), tudi z vidika dokončanja evropskega digitalnega trga⁽⁵⁾. Hkrati poudarja, da je treba zagotoviti, da bo v skladu z drugimi pomembnimi političnimi področji, kot so evropski semester, program Obzorje 2020, instrument za povezovanje Evrope (IPE), drugi steber Evropske digitalne agende (interoperabilnost in standardi), evropska strategija interoperabilnosti in evropski okvir interoperabilnosti ter njune prihodnje posodobitve, da bi dosegli čim večjo usklajenost in sinergije;

Doseganje interoperabilnosti javne uprave v EU

9. je seznanjen z rezultati študij, ki kažejo na to, da morajo vlade držav članic še veliko postoriti, da bodo imela podjetja in posamezniki neoviran dostop do elektronskih javnih storitev, celo znotraj svoje države (trenutno to velja za 72 % vseh storitev); dostopanje do čezmejnih storitev za državljane drugih EU držav je mogoče za manj kot polovico storitev (42 %) ⁽⁶⁾;

10. poudarja, kako pomembno je usklajevanje na evropski ravni in priprava smernic glede dobrih praks na novih področjih, kot so elektronske javne storitve in njihova čezmejna interoperabilnost;

11. poudarja koristi, kot so nižji stroški, ponovna uporabnost in prožnost končnega proizvoda zaradi uporabe odprtih standardov;

12. zato se zavzema za celostno medsektorsko in čezmejno interoperabilnost e-storitev EU in držav članic na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter da bi se lahko tudi druge zainteresirane države po potrebi vključile v ta sistem;

13. pozdravlja, da predlog sklepa temelji na pobudi e-kohezije, katere cilj je poenostavitev in uskladitev izvajanja kohezijske politike za obdobje 2014–2020 z elektronsko izmenjavo informacij med upravičenci in pristojnimi organi;

14. razume previdnost, izraženo v predlogu sklepa, ker bi različna obravnava interoperabilnosti glede na posamezni sektor lahko privedla do različnih in celo nekompatibilnih rešitev na nacionalni ravni ali znotraj posameznega sektorja, kar bi ustvarilo nove elektronske ovire, ki bi onemogočale pravilno delovanje notranjega trga, s tem povezan prost pretok in konkurenco na trgu;

⁽⁵⁾ Predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi programa za interoperabilnostne rešitve za evropske javne uprave, podjetja in državljane (ISA2): Interoperabilnost kot sredstvo za posodobitev javnega sektorja, Bruselj, 26.6.2014, COM(2014) 367 final – 2014/0185 (COD).

⁽⁶⁾ eGovernment Benchmark Framework 2012-2015 Method paper July 2012, Final Report: A study prepared for the European Commission DG Communications Networks, Content & Technology, na voljo na https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/eGovernment%20Benchmarking%20method%20paper%20published%20version_0.pdf

15. pozdravlja zavezo programa ISA2 spodbujanju in ustrezni podpori delni ali popolni standardizaciji obstoječih interoperabilnostnih rešitev v skladu z drugimi postopki standardizacije na ravni EU ter znotraj evropskih in drugih mednarodnih organizacij za standardizacijo;

16. ugotavlja, da bi bilo treba v zakonodajo o interoperabilnosti vključiti tudi posameznike in podjetja ⁽⁷⁾, ter poziva k temu, da bi bil program ISA2 bolj odprt nevladnim sektorjem;

17. opozarja na veliko stopnjo zaupanja v storitve računalništva v oblaku ⁽⁸⁾, hkrati pa želi poudariti, da je zaradi fizične narave te storitve nujno dati prednost vprašanjem varnega in celovitega delovanja interoperabilnih sistemov;

18. poudarja, da zahteva interoperabilnost e-uprave ne samo sistemsko kompatibilnost (rešitve M2M), temveč tudi sposobnost javnih organov, da obvladajo informacijske tehnologije, in seznanjenost javnosti z možnostmi, ki jih ti sistemi ponujajo; zato predlaga, da se v program ISA2 dodajo ukrepi za računalniško in jezikovno usposabljanje ter za seznanjanje, kakor je predlagano v drugih zakonodajnih predpisih ⁽⁹⁾;

Področje uporabe

19. pozdravlja področje uporabe predlaganega programa ISA2, ki bo zajemal vse ravni uprave (evropsko, lokalno, regionalno in nacionalno) in upošteval njihove potrebe, pa tudi potrebe državljanov in podjetij, kjer je to ustrezno ⁽¹⁰⁾;

20. ugotavlja, da so v več ministrskih izjavah ⁽¹¹⁾ ministri pozvali Komisijo, naj olajša sodelovanje držav članic z uresničevanjem čezmejnih in medsektorskih interoperabilnostnih rešitev, ki bodo omogočile učinkovitejšo in varnejšo javne storitve;

21. zato pozdravlja, da so interoperabilnostne rešitve na voljo drugim institucijam in organom Unije ter nacionalnim, regionalnim in lokalnim javnim upravam za neomejeno uporabo, kar bo spodbudilo njihovo čezmejno oziroma medsektorsko sodelovanje ⁽¹²⁾;

22. pozdravlja odprtje programa ISA2 za države EGP in države kandidatke kot sredstva za spodbujanje njihovega vključevanja v EU; vendar predlaga, naj se glede na morebitno zanimanje drugih partnerskih držav in možnost, da se s tem širijo dobre pobude upravljanja, financiranje v okviru programa ISA2 omogoči tudi drugim partnerskim državam, zlasti tistim iz vzhodnega in evro-sredozemskega partnerstva;

23. kljub vsemu meni, da je določba, da se prizadevanja nacionalnih uprav lahko podprejo s posebnimi instrumenti iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov, nekoliko omejujoča in nejasna, zato poziva k natančnejši ubeseditvi tega predloga;

⁽⁷⁾ COM(2014) 367 final – 2014/0185 (COD), str. 10.

⁽⁸⁾ Sporočilo Komisije o sprostitev potenciala računalništva v oblaku v Evropi, COM(2012) 529.

⁽⁹⁾ Zlasti v Uredbi (EU) št. 1303/2013.

⁽¹⁰⁾ COM(2014) 367 final, točka 29.

⁽¹¹⁾ Glej izjave, sprejete 24. novembra 2005 v Manchesteru, 19. septembra 2007 v Lizboni, 18. novembra 2009 v Malmöju in 19. aprila 2010 v Granadi.

⁽¹²⁾ COM(2014) 367 final, sklep, točka 2.

Usklajevanje napredka pri zagotavljanju interoperabilnosti

24. priznava napredek pri prizadevanjih za interoperabilnost evropskih javnih storitev z uvedbo evropske strategije interoperabilnosti in evropskega okvira interoperabilnosti ter predlaga, naj Komisija redno poroča o stopnji interoperabilnosti javnih storitev v posameznih državah članicah, državah EGP in državah kandidatkah ter ponudi medsektorske analize in na ta način poudari dobre prakse in izvajanje odprte metode koordinacije na tem področju;

25. poziva, da se sedanje spremembe medsektorske in čezmejne interoperabilnosti javnih elektronskih storitev v EU uporabijo, tudi na lokalni in regionalni ravni, kot kazalnik, ki bo skupaj z drugimi kazalniki pripravljen v okviru tekočega delovnega programa za merjenje učinkov programa;

26. glede na slabo odzivnost držav članic v fazi posvetovanja o programu ISA2⁽¹³⁾ predlaga Komisiji, naj si prizadeva za večjo vključenost držav članic in podnacionalnih oblasti v revizijo programa ISA2;

27. pozdravlja omembo večjezičnosti kot enega od glavnih načel programa ISA2⁽¹⁴⁾ in poziva Komisijo, naj pozorno spremlja razvoj večjezičnih storitev, ki končnim uporabnikom omogočajo več možnosti za uporabo rešitev v njihovem maternem jeziku;

28. zaradi možne zlorabe shranjenih in obdelanih podatkov ter s tem povezanih družbenih in političnih posledic predlaga izrecno navedbo varne uporabe kot enega glavnih načel za vse ukrepe, ki se financirajo v okviru programa ISA2;

29. glede na to, da so izvajanje ukrepov prejšnjih programov (pred ISA2) pogosto ovirali okorni postopki javnih naročil, poziva Komisijo, naj si prizadeva za izboljšave na tem področju, kar bi pomenilo tudi spoštovanje načel dobrega finančnega poslovanja in stroškovne učinkovitosti;

30. ponavlja svojo podporo razvoju novih skupnih okvirov v povezavi s predlogom sklepa o ISA2 in poziva k pristopu, ki bo gospodarnejši z viri in predvsem usmerjen v posodabljanje in širitev sedanje infrastrukture namesto v ustvarjanje nove;

31. ugotavlja, da predlog upošteva načeli subsidiarnosti in sorazmernosti, vendar dodaja, da bo treba države članice ter lokalne in regionalne oblasti vključiti v program ISA2, da bi v celoti uresničili zastavljene cilje in zagotovili spoštovanje načela subsidiarnosti med izvajanjem programa;

32. zato ugotavlja, da je potrebno tesno sodelovanje vseh ravni javne uprave, zlasti dela, ki je najbližje državljanom in ki ponuja največ različnih storitev: lokalnih in regionalnih oblasti;

33. pozdravlja prizadevanja, da se ukrepi programa ISA2 omejijo na primere z dokazano evropsko dodano vrednostjo, ki konkretno prispevajo h krepitvi in izvajanju politik in zakonodaje EU ter ustvarjajo precejšnje sinergije s čezmejnimi in medsektorskim usklajevanjem.

⁽¹³⁾ Na posvetovanje, ki je potekalo novembra 2013, se je odzvalo 16 držav članic (od 28); glej COM(2014) 367 final – 2014/0185 (COD), str. 9.

⁽¹⁴⁾ COM(2014) 367 final, člen 4.

II. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

Preambula, uvodna izjava 19

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	(20) Program ISA2 bi moral obravnavati tudi varnost in uporabo podatkov, shranjenih v oblakih.

Predlog spremembe 2

Preambula, uvodna izjava 28

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(28) Uredba (EU) št. 1303/2013 vsebuje tematski cilj „izboljšanje institucionalnih zmogljivosti javnih organov in zainteresiranih strani ter učinkovita javna uprava“. V zvezi s tem bi se moral program ISA2 povezati s programi in pobudami, ki prispevajo k posodobitvi javnih uprav, kot je npr. Evropska digitalna agenda, ter s povezanimi omrežji, kot je npr. evropsko omrežje javne uprave (EUPAN), in si prizadevati za razvoj sinergij z njimi.	(28) Uredba (EU) št. 1303/2013 vsebuje tematski cilj „izboljšanje institucionalnih zmogljivosti javnih organov in zainteresiranih strani ter učinkovita javna uprava“. V zvezi s tem bi se moral program ISA2 povezati s programi in pobudami, ki prispevajo k posodobitvi javnih uprav, kot je npr. Evropska digitalna agenda, ter s povezanimi omrežji, kot je npr. evropsko omrežje javne uprave (EUPAN), in si prizadevati za razvoj sinergij z njimi <u>in prispevati k povečanju zmogljivosti javnih uprav z vidika človeških virov.</u>

Obrazložitev

Interoperabilnost je mogoče doseči samo, če imajo javni organi zadostno zmogljivost, kar trenutno ni vedno res.

Predlog spremembe 3

Preambula, uvodna izjava 29

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(29) Interoperabilnost evropskih javnih uprav zadeva vse ravni uprave: evropsko, lokalno, regionalno in nacionalno. Zato je pomembno, da rešitve upoštevajo njihove potrebe, pa tudi potrebe državljanov in podjetij, kjer je to ustrezno.	(29) Interoperabilnost evropskih javnih uprav zadeva vse ravni uprave: evropsko, lokalno, regionalno in nacionalno. Zato je pomembno, da rešitve upoštevajo njihove potrebe, pa tudi potrebe državljanov in podjetij, kjer je to ustrezno. <u>Lokalne in regionalne oblasti morajo biti vključene v pregled ISA2.</u>

Obrazložitev

Glede na to, da lokalne in regionalne oblasti sodelujejo v programu in njegovem izvajanju, jih je treba vključiti tudi v pregled, saj imajo lahko različne izkušnje od ostalih udeležencev.

Predlog spremembe 4

Preambula, uvodna izjava 30

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(30) Prizadevanja nacionalnih uprav se lahko podprejo s posebnimi instrumenti iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Tesno sodelovanje v okviru programa ISA2 bi moralo čim bolj povečati pričakovane koristi teh instrumentov z zagotovitvijo, da so financirani projekti usklajeni z vseevropskimi okviri interoperabilnosti in specifikacijami, kot je EIF.	(30) Prizadevanja nacionalnih, <u>regionalnih in lokalnih</u> uprav se lahko podprejo s posebnimi instrumenti iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Tesno sodelovanje v okviru programa ISA2 bi moralo čim bolj povečati pričakovane koristi teh instrumentov z zagotovitvijo, da so financirani projekti usklajeni z vseevropskimi okviri interoperabilnosti in specifikacijami, kot je EIF.

Predlog spremembe 5

Preambula, uvodna izjava 32

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(32) Treba bi bilo razmisliti o možnosti uporabe predpristopnih sredstev za spodbujanje udeležbe držav kandidatk v programu ISA2 ter za pospeševanje sprejetja in nadaljnega uvajanja rešitev, zagotovljenih v okviru programa, v navedenih državah.	(32) Treba bi bilo razmisliti o možnosti uporabe predpristopnih sredstev za spodbujanje udeležbe držav kandidatk v programu ISA2 ter za pospeševanje sprejetja in nadaljnega uvajanja rešitev, zagotovljenih v okviru programa, v navedenih državah. <u>Da bi spodbudili države vzhodnega in sredozemskega partnerstva k sprejetju evropskih interoperabilnostnih standardov, bi jim bilo treba nameniti določena sredstva v okviru ISA2, če bodo želele pri tem sodelovati.</u>

Predlog spremembe 6

Člen 2

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
V tem sklepu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:	V tem sklepu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:
(1) „interoperabilnost“ pomeni zmožnost neenakih in različnih organizacij, da sodelujejo pri vzajemno koristnih in dogovorjenih skupnih ciljih, ki vključujejo izmenjavo informacij in znanja med organizacijami prek poslovnih procesov, ki jih podpirajo, z izmenjavo podatkov med zadevnimi sistemi informacijske in komunikacijske tehnologije (v nadaljnjem besedilu: IKT);	(1) „interoperabilnost“ pomeni zmožnost neenakih in različnih organizacij, da sodelujejo pri vzajemno koristnih in dogovorjenih skupnih ciljih, ki vključujejo izmenjavo informacij in znanja med organizacijami prek poslovnih procesov, ki jih podpirajo, z izmenjavo podatkov med zadevnimi sistemi informacijske in komunikacijske tehnologije (v nadaljnjem besedilu: IKT);
	(2) „evropske javne uprave“ pomenijo javne uprave na ravni EU ter državni, regionalni in lokalni ravni;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(2) „interoperabilnostne rešitve“ pomeni skupne okvire, skupne storitve in generična orodja, ki spodbujajo sodelovanje med različnimi organizacijami ter jih samostojno financira in razvija program ISA2 ali jih razvija v sodelovanju z drugimi pobudami Unije na podlagi ugotovljenih zahtev evropskih javnih uprav;	(2) „interoperabilnostne rešitve“ pomeni skupne okvire, skupne storitve in generična orodja, ki spodbujajo sodelovanje med različnimi organizacijami ter jih samostojno financira in razvija program ISA2 ali jih razvija v sodelovanju z drugimi pobudami Unije na podlagi ugotovljenih zahtev evropskih javnih uprav;
(3) delovati kot „inkubator za rešitve“ pomeni razvijati ali podpirati interoperabilnostne rešitve v njihovi poskusni fazi, preden postanejo primerne za uporabo v okviru drugih programov ali pobud Unije;	(3) delovati kot „inkubator za rešitve“ pomeni razvijati ali podpirati interoperabilnostne rešitve v njihovi poskusni fazi, preden postanejo primerne za uporabo v okviru drugih programov ali pobud Unije;
(4) delovati kot „most za rešitve“ pomeni nadalje razvijati in podpirati popolnoma delujoče interoperabilnostne rešitve, preden se začnejo zagotavljati v okviru drugih programov ali pobud Unije;	(4) delovati kot „most za rešitve“ pomeni nadalje razvijati in podpirati popolnoma delujoče interoperabilnostne rešitve, preden se začnejo zagotavljati v okviru drugih programov ali pobud Unije;
(5) „skupni okviri“ pomeni specifikacije, standarde, metodologije, smernice, skupna semantična sredstva ter podobne pristope in dokumente;	(5) „skupni okviri“ pomeni specifikacije, standarde, metodologije, smernice, skupna semantična sredstva ter podobne pristope in dokumente;
(6) „skupne storitve“ pomeni organizacijske in tehnične zmogljivosti za zagotavljanje skupnih rezultatov uporabnikom, vključno z operacijskimi sistemi, aplikacijami in digitalnimi infrastrukturami generične narave, ki izpolnjujejo skupne zahteve uporabnikov na različnih političnih ali geografskih področjih, skupaj z njihovim podpornim operativnim upravljanjem;	(6) „skupne storitve“ pomeni organizacijske in tehnične zmogljivosti za zagotavljanje skupnih rezultatov uporabnikom, vključno z operacijskimi sistemi, aplikacijami in digitalnimi infrastrukturami generične narave, ki izpolnjujejo skupne zahteve uporabnikov na različnih političnih ali geografskih področjih, skupaj z njihovim podpornim operativnim upravljanjem;
(7) „generična orodja“ pomeni sisteme, referenčne in skupne platforme, platforme za sodelovanje ter generične komponente, ki izpolnjujejo skupne zahteve uporabnikov na različnih političnih ali geografskih področjih;	(7) „generična orodja“ pomeni sisteme, referenčne in skupne platforme, platforme za sodelovanje ter generične komponente, ki izpolnjujejo skupne zahteve uporabnikov na različnih političnih ali geografskih področjih;
(8) „ukrepi“ pomeni projekte, rešitve, ki so že v operativni fazi, in spremljevalne ukrepe;	(8) „ukrepi“ pomeni projekte, rešitve, ki so že v operativni fazi, in spremljevalne ukrepe;
(9) „projekt“ pomeni časovno omejeno zaporedje jasno opredeljenih nalog, ki zadovoljujejo ugotovljene potrebe uporabnikov na podlagi postopnega pristopa;	(9) „projekt“ pomeni časovno omejeno zaporedje jasno opredeljenih nalog, ki zadovoljujejo ugotovljene potrebe uporabnikov na podlagi postopnega pristopa;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>(10) „spremljevalni ukrepi“ pomeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> — strateške ukrepe in ukrepe za osveščanje; — ukrepe v podporo upravljanju programa ISA2; — ukrepe v zvezi z izmenjavo izkušenj ter izmenjavo in spodbujanjem dobrih praks; — ukrepe za spodbujanje ponovne uporabe obstoječih interoperabilnostnih rešitev; — ukrepe za izgradnjo skupnosti in povečanje zmogljivosti; — ukrepe za vzpostavitev sinergij s pobudami, povezanimi z interoperabilnostjo, na drugih področjih politike Unije; 	<p>(10) „spremljevalni ukrepi“ pomeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> — strateške ukrepe in ukrepe za osveščanje; — ukrepe v podporo upravljanju programa ISA2; — ukrepe v zvezi z izmenjavo izkušenj ter izmenjavo in spodbujanjem dobrih praks; — ukrepe za spodbujanje ponovne uporabe obstoječih interoperabilnostnih rešitev; — ukrepe za izgradnjo skupnosti in povečanje zmogljivosti; — ukrepe za vzpostavitev sinergij s pobudami, povezanimi z interoperabilnostjo, na drugih področjih politike Unije;
<p>(11) „evropska referenčna arhitektura interoperabilnosti (EIRA)“ pomeni arhitekturo generične strukture, ki vsebuje sklop načel in smernic, ki se uporabljajo za uvajanje interoperabilnostnih rešitev v Evropski uniji;</p>	<p>(11) „evropska referenčna arhitektura interoperabilnosti (EIRA)“ pomeni arhitekturo generične strukture, ki vsebuje sklop načel in smernic, ki se uporabljajo za uvajanje interoperabilnostnih rešitev v Evropski uniji;</p>
<p>(12) „evropska kartografija interoperabilnosti (EIC)“ pomeni zbirko interoperabilnostnih rešitev za evropske javne uprave, ki so jih zagotovile institucije Unije in države članice ter so predstavljene v enotni obliki in izpolnjujejo posebna merila glede ponovne uporabe in interoperabilnosti, ki jih je mogoče predstaviti v okviru EIRA.</p>	<p>(12) „evropska kartografija interoperabilnosti (EIC)“ pomeni zbirko interoperabilnostnih rešitev za evropske javne uprave, ki so jih zagotovile institucije Unije in države članice ter so predstavljene v enotni obliki in izpolnjujejo posebna merila glede ponovne uporabe in interoperabilnosti, ki jih je mogoče predstaviti v okviru EIRA.</p>

Predlog spremembe 7

Člen 3

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Program ISA2 podpira in spodbuja:</p> <p>(a) ocenjevanje, izboljševanje, uvajanje, industrializacijo, upravljanje in ponovno uporabo obstoječih čezmejnih ali čezsektorskih interoperabilnostnih rešitev;</p> <p>(b) razvoj, uvajanje, industrializacijo, upravljanje in ponovno uporabo novih čezmejnih ali čezsektorskih interoperabilnostnih rešitev;</p> <p>(c) ocenjevanje učinkov predlagane ali sprejete zakonodaje Unije na IKT;</p>	<p>Program ISA2 podpira in spodbuja:</p> <p>(a) ocenjevanje, izboljševanje, uvajanje, industrializacijo, upravljanje in ponovno uporabo obstoječih čezmejnih ali čezsektorskih interoperabilnostnih rešitev;</p> <p>(b) razvoj, uvajanje, industrializacijo, upravljanje in ponovno uporabo novih čezmejnih ali čezsektorskih interoperabilnostnih rešitev;</p> <p>(c) ocenjevanje učinkov predlagane ali sprejete zakonodaje Unije na IKT;</p>

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(d) opredelitev zakonodajnih vrzeli, ki ovirajo interoperabilnost med evropskimi javnimi upravami;	(d) opredelitev zakonodajnih vrzeli, ki ovirajo interoperabilnost med evropskimi javnimi upravami;
(e) vzpostavljanje, vzdrževanje in izboljševanje evropske referenčne arhitekture interoperabilnosti;	(e) vzpostavljanje, vzdrževanje in izboljševanje evropske referenčne arhitekture interoperabilnosti;
(f) vzpostavljanje in vzdrževanje evropske kartografije interoperabilnosti kot instrumenta, ki spodbuja ponovno uporabo obstoječih interoperabilnostnih rešitev in ugotavlja področja, kjer takih rešitev še ni;	(f) vzpostavljanje in vzdrževanje evropske kartografije interoperabilnosti kot instrumenta, ki spodbuja ponovno uporabo obstoječih interoperabilnostnih rešitev in ugotavlja področja, kjer takih rešitev še ni;
(g) ocenjevanje, posodabljanje in spodbujanje obstoječih skupnih specifikacij in standardov ter razvoj, uvajanje in spodbujanje novih skupnih specifikacij in standardov prek platform Unije za standardizacijo in v sodelovanju z ustreznimi evropskimi ali mednarodnimi organizacijami za standardizacijo; ter	(g) ocenjevanje, posodabljanje in spodbujanje obstoječih skupnih specifikacij in standardov ter razvoj, uvajanje in spodbujanje novih skupnih specifikacij in standardov prek platform Unije za standardizacijo in v sodelovanju z ustreznimi evropskimi ali mednarodnimi organizacijami za standardizacijo, <u> vključno s prenosom, obdelavo in varnim shranjevanjem podatkov</u> ; ter
(h) razvoj mehanizmov, s katerimi se bodo izmerile in količinsko opredelile koristi interoperabilnostnih rešitev.	(h) razvoj mehanizmov, s katerimi se bodo izmerile in količinsko opredelile koristi interoperabilnostnih rešitev.
Poleg tega lahko program ISA2 deluje kot „inkubator za rešitve“, ki poskusno izvaja nove interoperabilnostne rešitve, in kot „most za rešitve“, ki upravlja obstoječe interoperabilnostne rešitve.	Poleg tega lahko program ISA2 deluje kot „inkubator za rešitve“, ki poskusno izvaja nove interoperabilnostne rešitve, in kot „most za rešitve“, ki upravlja obstoječe interoperabilnostne rešitve.

Obrazložitev

Prenos, obdelava in varno shranjevanje podatkov so izrednega pomena, ko gre za interoperabilnost, in bi jih bilo treba upoštevati pri sprejemanju in širjenju novih standardov.

Predlog spremembe 8

Člen 11(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Komisija in odbor ISA2 redno spremljata izvajanje in učinke programa ISA2 ter zadovoljstvo uporabnikov z njim. Raziskujeta tudi sinergije z dopolnilnimi programi Unije.	Komisija in odbor ISA2 redno spremljata izvajanje in učinke programa ISA2 ter zadovoljstvo uporabnikov z njim. <u>Nacionalne in podnacionalne oblasti se prosi za povratne informacije o rezultatih tega spremljanja. Komisija in odbor ISA2 r</u> Raziskujeta tudi sinergije z dopolnilnimi programi Unije.

Obrazložitev

Pomembno je ohraniti dialog z nacionalnimi in podnacionalnimi oblastmi, ki sodelujejo v programu.

Predlog spremembe 9

Člen 11(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Komisija odboru ISA2 vsako leto poroča o izvajanju programa.	Komisija odboru ISA2, Evropskemu parlamentu in Odboru regij vsako leto poroča o izvajanju programa in stopnji interoperabilnosti javnih storitev znotraj posameznih držav članic.

Obrazložitev

Informacije o izvajanju programa ISA2 bi morale biti vsem na voljo. Preveriti je treba tudi stopnjo interoperabilnosti znotraj posameznih držav članic, pri čemer je treba upoštevati interoperabilnost storitev, ki jih ponujajo lokalne in regionalne oblasti.

Predlog spremembe 10

Člen 12

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>1. Program ISA2 je odprt za sodelovanje držav Evropskega gospodarskega prostora in držav kandidatk v okviru njihovih zadevnih sporazumov z Unijo.</p> <p>2. Spodbuja se sodelovanje z drugimi tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami ali organi, predvsem v okviru Evro-sredozemskega partnerstva in Vzhodnega partnerstva, ter s sosednjimi državami, predvsem državami Zahodnega Balkana in državami črnomske regije. Program ISA2 ne krije s tem povezanih stroškov.</p> <p>3. Program spodbuja tretje države k ponovni uporabi njegovih rešitev, kjer je to primerno.</p>	<p>1. Program ISA2 je odprt za sodelovanje držav Evropskega gospodarskega prostora in držav kandidatk v okviru njihovih zadevnih sporazumov z Unijo.</p> <p>2. Spodbuja se sodelovanje z drugimi tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami ali organi, predvsem v okviru Evro-sredozemskega partnerstva in Vzhodnega partnerstva, ter s sosednjimi državami, predvsem državami Zahodnega Balkana in državami črnomske regije. Program ISA2 ne krije s tem povezanih stroškov bi lahko delno kril s tem povezane stroške.</p> <p>3. Program spodbuja tretje države k ponovni uporabi njegovih rešitev, kjer je to primerno.</p>

Obrazložitev

Da bi spodbudili mednarodno sodelovanje na področju interoperabilnosti, je treba predvideti možnost, da bi program delno kril s tem povezane stroške.

V Bruslju, 12. februarja 2015

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

ISSN 1977-1045 (elektronska različica)
ISSN 1725-5244 (tiskana različica)

Urad za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL